

Inhoud

Van de voorzitter.....	2
Van de redactie.....	2
Algemene Ledenvergadering VWG 26 maart 2009.....	3
Falsterbo.....	4
Zwaluwkringen voor bescherming.....	5
Vogelherkenningscursus volwassenen.....	5
IJsvogels, ijs en wakken.....	6
IJsvogel als tuinvogel.....	8
Kolonies en aantal broedparen van de Huiszwaluw in 2008.....	10
Vogelvraag.....	12
Natuur- en Milieuprijs voor Gert Bieshaar.....	13
Herman Nuijen: Een leven lang vogels kijken.....	14
Vogels en de evolutie.....	18
Vogels: gewoon gezellig of toch profiteurs?.....	19
Uit de veren.....	21
Verslag Avifaunavergadering 21 januari 2009.....	21
Boekbespreking.....	22
Na al die tijd toch wat bereikt!.....	23
Nieuwe uitgaven van de Vogelwerkgroep.....	24
Overname promotie en verkoop.....	25
Netwerk van nestkasten.....	25
Boekbespreking.....	26
VWG-vacatures: wie wil?.....	27
Leidraad inzenden foto's en/of illustraties.....	27
Veldwaarnemingen.....	28
Vogel van het jaar 2009: Boomklever.....	29
Mutaties Ledenbestand.....	29
Verslag van de Algemene Ledenvergadering d.d. 27 november 2008.....	30
Jaarverslag 2008 Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken.....	34
Ontvangen literatuur.....	43
Programma.....	46

Van de voorzitter

De coördinatoren en de penningmeester hebben weer een topprestatie geleverd. Al in de eerste weken van het nieuwe jaar is het jaarverslag van de vereniging opgesteld. Het jaarverslag laat zien dat het zowel wat betreft activiteiten als in financieel opzicht goed gaat met de vereniging. U vindt het verslag in deze Korhaan, samen met de agenda voor de Algemene Ledenvergadering op 26 maart waarin het zal worden besproken. In deze vergadering zullen we na 27 jaar afscheid nemen van Joke van Velsen als bestuurslid. Het spreekt vanzelf dat dit afscheid niet ongemerkt voorbij zal gaan. Er wordt een aangepast programma voorbereid, maar wat er precies gaat gebeuren mag ik nog niet verklappen.

Ik nodig u allen van harte uit om bij het afscheid en bij de ALV aanwezig te zijn. Op de agenda staat ook het benoemen van Poul Hulzink als opvolger van Joke en Wil Makkinje namens de Subgroep Vogelherkenning. Het bestuur is dan weer bijna compleet.

Het nieuwe jaar is – letterlijk – koud begonnen. Wat de gevolgen zijn voor de vogels moeten we nog afwachten. Na de spectaculaire toename van de IJsvogel in de afgelopen jaren is er de vrees dat de vorstperiode veel schade heeft aangericht aan deze vogel van het jaar 2008. In de Subgroep

Avifauna is nog juist voor het afronden van deze Korhaan een nieuwe vogel van het jaar gekozen: de Boomklever. Dick Jonkers, Fred van Klaveren en Jan Mooij, zullen dit coördineren. In het avifauna-overleg op 21 januari hebben de 26 (!) aanwezigen de activiteiten voor onderzoek en de aanpak daarvan besproken. Het CT (coördinatieteam) wordt aangevuld met Dirk Prop en Wobbe Kijlstra. Guus Proost trekt zich – na jaren – terug, evenals Jan-Willem Lutje Schipholt (verhuizing). Er is naar aanleiding van vragen ook afgesproken om op korte termijn in breder verband het beleid voor de avifauna-activiteiten met elkaar te bespreken.

In maart start weer de cursus “Vogelherkenning Volwassenen”. Zeker voor nieuwe leden is dit een aanrader.

Ten slotte wil ik nog aandacht vragen voor de contactavonden. De belangstelling hiervoor viel de afgelopen tijd tegen, mogelijk door onbekendheid. De bijeenkomsten waren echter levendig en interessant en verdienen meer belangstelling. Kom dus ook naar deze avonden en neem iemand mee: ze zijn echt de moeite waard.

Rien Rense

Van de redactie

Zoals ieder jaar is De Korhaan in februari een omvangrijk nummer. Naast de ‘gewone’ kopij vindt u hierin ook het jaarverslag van de vogelwerkgroep. Zo’n verslag is altijd de moeite van het lezen waard, omdat u hierdoor een goed inzicht krijgt in de werkzaamheden van de werkgroep. Natuurlijk wordt daarbij ook verslag gedaan van het financiële welzijn van de VWG.

Hade Rijvers, als opvolgster van Bertus van de Brink, stelt zich op pagina 25 aan u voor. Zij zal in de komende tijd zorgdragen voor de promotie en de verkoop.

Verrassend voor u is misschien het interview met de vogelkenner Herman Nuijen; een man die nooit aan de weg getimmerd heeft en velen van u waarschijnlijk niet kennen, maar die veel heeft betekend voor het veldonderzoek van vogels. Dick Jonkers ging een praatje met hem maken.

Het jaarverslag van het Goois Vogelnet hebben we vanwege de omvang, laten liggen tot het aprilnummer.

Ik hoop dat u met veel genoegen dit nummer van De Korhaan zult lezen.

Hillie Hepp

Algemene Ledenvergadering VWG 26 maart 2009

Hierbij nodigt het Bestuur de leden uit voor de Algemene Ledenvergadering van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, te houden op donderdag 26 maart 2009 in de Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263 te Hilversum. Aanvang 20.00 uur.

De agenda luidt als volgt:

1.	Opening en mededelingen bestuur
2.	Vaststellen concept notulen Algemene Ledenvergadering van 27 november 2008 -het verslag staat in De Korhaan en op www.vwggooi.nl
3.	Algemeen Jaarverslag 2008 -het verslag staat in De Korhaan en op www.vwggooi.nl
4.	Financieel verslag 2008 -het verslag staat in De Korhaan en op www.vwggooi.nl
5.	Verslag Kascommissie
6.	Decharge Bestuur
7.	Benoeming kascommissie De leden van de kascommissie zijn: Pieter Jan Hegenbart Wobbe Kijlstra Johan de Koning
8.	Bestuurssamenstelling en -verkiezing -Coördinator Algemene Zaken Bep Dwars is aftredend en herkiesbaar -Vacature coördinator SG Vogelherkenning het bestuur draagt Wil Makkinje voor -Vacature coördinator SG Excursies het bestuur draagt Poul Hulzink voor -Vacature coördinator SG Communicatie <i>Kandidaten kunnen zich melden of worden voorgedragen. Het bestuur verzoekt kandidaten voor de vacatures zich zo snel mogelijk op te geven bij de voorzitter of de secretaris. Kandidaten kunnen ook schriftelijk worden voorgedragen door een groep van tenminste 5 leden, vergezeld van een schriftelijke bereidverklaring van de kandidaat.</i>
9.	Rondvraag en sluiting

Voor de vergaderstukken: zie elders in dit blad

Falsterbo

Generaties lang is Falsterbo in de zuidpunt van Zweden een geliefd observatiepunt bij vogelaars geweest om trek te bestuderen. Horden vogelaars begaven zich in de trektijd hier naar toe om de naar Denemarken overvliegende scharen vogels te observeren. Daaronder bevonden zich geregeld Gooise vogelliefhebbers. Als uitvalsbasis werd de camping in Ljungen gebruikt. Jaren achtereenvolgens werd daar tijdens de trips gekampeerd, maar toen de geneugten van de Zweedse huisjes die daar verhuurd werden waren ontdekt, was dit afgelopen. Deze zijn geschikt voor vijf personen, maar Freek en Bertus kraakten een leegstaande stuga, zoals die vakantiehuisjes in Zweden worden genoemd. De reden daarvoor was dat het huisje waar zij waren 'ingekwartierd' op een zaagkamer leek door snurkers, die nogal veel decibellen produceerden. Frankie besloot de krakers een loer te draaien. 's Nachts sloop hij naar de gekraakte stuga, bonkte hard op de deur en schreeuwde luid enkele op Zweeds lijkende klanken. Freek schrok zich een ongeluk en wist niet hoe snel hij uit zijn bed moest komen, ondertussen roepend: 'Ich komme, ich komme.' Sindsdien hebben alle huisjes weer legale bewoners. Een van de oudere leden van het reisgezelschap, al jaren gepensioneerd, werd tijdens een Falsterbotrip geïnfecteerd door het Erosvirus. Zijn escapades begonnen op te vallen toen hij opeens opvallend vaak meeging bij het boodschappen doen in het plaatselijke supermarktje van de Spar. Dat niet alleen, zelfs als hij niets moest kopen scharrelde hij in de winkel rond De veroorzaakster van dit gedrag bleek een blonde Zweedse caissière te zijn, waarmee hij opvallend vaak in gesprek was. Naar verluidt zijn er adressen uitgewisseld en ontving hij met Kerstmis een kaartje. Ach ja, een oude bok lust ook nog wel eens een groen blaadje. Het avondeten was altijd per tent geregeld. Tijdens de eerste trips waren er deelnemers die een keer 'buiten de deur' gingen eten. Dat was meteen de laatste keer, want het restaurant was erg duur. In de loop van de tijd vestigde zich echter een pizzeria met betaalbare prijzen in het dichtbij liggend Skanør. Sindsdien is het traditie om daar een keer met zijn allen te gaan eten. Op de camping kon door de kampeerdere gekookt worden in keukens met elektrische

pitten. Ook de stugabewoners maakten daar wel gebruik van, omdat koken met vijf in de huisjes aanwezige bewoners niet door iedereen als prettig werd ervaren. Voor de van der Brinkjes, die een keer mee gingen, maakte dat niets uit. Zij richtten ware feestmalen aan met opgemaakte schotels en ander lekkers. Toen dat bekend raakte waren verzoeken om mee te mogen eten niet van de lucht.

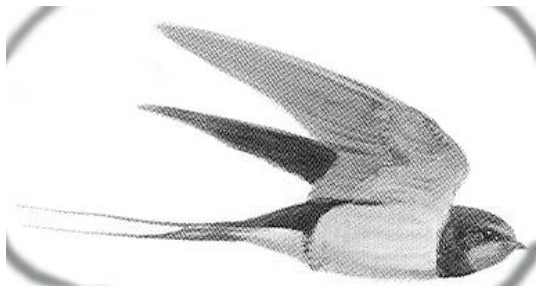
Van geheel andere aard was wat Adriaan overkwam. Hij voelde zich beroerd, dacht dat hij griep had en bleef een dag in het huisje. We vertrouwden het echter niet en vroegen Homme, die huisarts was, om eens even naar hem te kijken. Hij constateerde hoge koorts, maar kon niet achterhalen wat er aan de hand was en adviseerde na het consult om naar het ziekenhuis te gaan. Ook daar werd niet duidelijk wat hem mankeerde en hij werd voor observatie opgenomen. Daar lig je dan in een vreemd land in een hospitaal, waar men alleen Zweeds en Engels spreekt. Aan Adriaan was dat niet besteed, want hij beheerst geen vreemde talen. Gelukkig was er een verpleegster met in het verre verleden roots in Friesland, die regelmatig even met hem kwam praten. Deze communicatie ging beter. De volgende dag konden we hem weer ophalen. Vanuit zijn raam had hij veel overtrekkende roofvogels gezien, zoals Buizerds en Sperwers. Deze roofvogels trokken pal over Trelleborg. Bij vertrek kreeg hij het advies om in Nederland naar een specialist te gaan. Femmy was nog minder fortuinlijk. Op de terugweg kreeg zij in Denemarken een acute blindedarmontsteking. Zij moest onmiddellijk worden opgenomen en bleef moederziel alleen achter. Haar medereizigers konden niet blijven, want 's maandags moest er weer gewerkt worden. Femmy moest, nadat ze hersteld was, met de trein terug naar Nederland. Het werd - naar verluidt - een duur reisje voor haar, want zij was onverzekerd op pad gegaan.

Penlijster

Zwaluwkringen voor bescherming

Dick A. Jonkers

Boerenzwaluw

Sinds de oprichting van de Vogelwerkgroep hebben zwaluwen altijd veel aandacht gehad en zijn er werkgroepen die zich met deze vogelgroep bezighouden. Een van de aandachtsgebieden is de bescherming. Die krijgt een hoge prioriteit. Boeren- en Huiszwaluw staan op de Rode Lijst. Hun broedplaatsen verdwijnen of het nestelen wordt hen onmogelijk gemaakt. Oever- en Gierzwaluw hebben voortdurend te maken met verdwijnen van broedgelegenheid en werkzaamheden in de broedtijd.

Tot nu toe werd, op enkele uitzonderingen na, pas hulp geboden als er zich problemen voordeden. Vaak kwam die hulp niet op tijd, omdat het onderzoekgebied van de Vogelwerk-

groep te groot is om op calamiteiten te anticiperen.

Het idee is geboren om in de gemeenten die tussen Vecht en Eem liggen Zwaluwkringen te gaan oprichten. Leden kunnen zich aansluiten bij de kring in hun woonplaats en zich daar gezamenlijk met het wel en wee van zwaluwen bezig gaan houden. Een of meer leden zouden daar, indien wenselijk bij toerbeurt of periodiek, als coördinator kunnen optreden. De kringen worden door mij als coördinator van de Werkgroep Zwaluwen aangestuurd en voorzien van informatie etc.

De bedoeling is dat de leden een signalerende functie hebben, eventueel bereid zijn om bij problemen in te springen. Verder dat zij bereid zijn pro-actief bezig te zijn met voorzieningen om broeden te stimuleren. Deze bezigheden vergen maar weinig tijd.

Eind januari is als eerste de Zwaluwkring Huizen opgericht!

Belangstellenden kunnen contact met mij zoeken. Zie hiervoor de rubriek Uit de veren in deze Korhaan.

Vogelherkenningscursus volwassenen

Conny Leijdekker

Dinsdag 3 maart 2009 start de vogelherkenningscursus voor volwassenen van de Vogelwerkgroep Gooi en Omstreken.

Op zes dinsdagavonden van 20.00 tot 22.15 uur vertellen we u, met gebruik van dia's en beamer-presentaties, over vogels die in onze omgeving voorkomen.

De cursus wordt gehouden in de Infoschuur van het Goois Natuurreservaat aan de Naarderweg tussen Hilversum en Bussum. Naast de zes theorie-avonden gaan we ook vier keer op excursie in diverse natuurgebieden om onze opgedane kennis in de praktijk te brengen.

De excursies zijn 's morgens vanaf 08.00 uur op:

zaterdag 14 maart, zondag 22 maart, zaterdag 28 maart en zondag 5 april.

De kosten voor deze cursus zijn:

€ 25,- voor leden van de Vogelwerkgroep, € 30,- voor niet leden (consumpties inbegrepen)

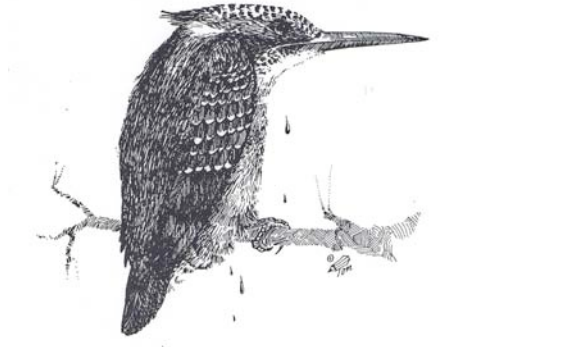
Aanmelden: cursussen@vwggooi.nl (tel.: 035-6936093)

IJsvogels, ijs en wakken

Het was weer even een echte winter, met schaatstoertochten en koek en zopie op het ijs. Van heinde en verre kwamen de liefhebbers naar Loosdrecht, Kortenhoeve en Ankeveen. Overal was ijs. Ook nog IJsvogels?

Jelle Harder

In de afgelopen periode tussen ongeveer eind december 2008 en half januari 2009 was het grootste deel van het water in ons land bevroren. Temperaturen tot circa -18°C in Limburg en in onze regio tot -9°C in Huizen waren geen uitzondering. Misschien was alleen de Spiegelpolderplas bij Nederhorst den Berg nog ijsvrij. Maar die is dan ook groot en wel 40 m diep.

Het is duidelijk dat de IJsvogels, waarvoor we de afgelopen jaren met veel succes een groot aantal broedwanden gemaakt hebben, de winter niet schadevrij zullen doorkomen. Het probleem is dat onze IJsvogels zich voor het grootste deel als standvogels gedragen. Slechts een klein deel gaat in het najaar zuidwaarts. Als de winter een winter zonder ijs is kunnen IJsvogels voortdurend hun voedsel -vis- bereiken. Een beetje ijs, of ijs voor een paar dagen is ook niet gunstig voor deze vogels maar dat is nog redelijk te overleven. Wanneer er zoals in de genoemde periode twee weken sprake is van temperaturen die zorgen voor een dikke ijsvloer krijgen veel IJsvogels het moeilijk. Na die twee weken begon het langzaam te dooien. En weer twee weken daarna is er nog steeds veel ijs op de kleine waterpartijen, maar de grotere zijn grotendeels of geheel ijsvrij. Veel vis is dus weer bereikbaar geworden.

Strengere winters

Regelmatig krijg ik opmerkingen en vragen van mensen die zich afvragen wat er zou

gebeuren als we weer eens een strenge winter krijgen. Hoe zal het de IJsvogels dan vergaan? Een antwoord daarop is niet eenduidig te geven. Het hangt samen met de lengte en strengheid van die winter, zoals hierboven al aangegeven is. Een ding is wel zeker, zoals de historie ons heeft geleerd. Komt er een (bijna) echte 'Elfstedentocht', dan kun je er op rekenen dat 80-90% van de IJsvogels het hier niet overleeft. De laatste keer dat zo'n klap werd uitgedeeld was in de winter van 1995-1996. Daaraan voorafgaand waren er in het broedseizoen van 1995 volgens gegevens van SOVON landelijk 325-425 paar IJsvogels aanwezig. Een jaar later na die strenge winter waren dat er nog 70-90 paar. Een daling van 80%. In onze regio ging de stand in diezelfde tijd van 21 paar naar 3-5 paar. Een terugval met 81%. Daarna kwam er nog zo'n winter met op 4 januari 1997 de (tot nu toe laatste) Elfstedentocht. In Nederland waren er daardoor in 1997 nog maar 35-50 paar IJsvogels over en in Gooi en Vechtstreek 0 paar!

Gelukkig kan er ook weer redelijk snel herstel optreden, mits er niet teveel ijs komt. In 2001 was de stand landelijk en in de regio weer op het peil van 1995.

Wakken in Huizen

Eind 2008 was de situatie in de regio dus zo, dat het meeste water dichtgevroren was. De ijsvogelliefhebbers begonnen zich steeds meer af te vragen hoe het met de IJsvogels gesteld zou zijn. Zijn ze er nog? Kunnen ze overleven en waar dan? Rondkijkend in de natuur en ook in dorp en stad, zag je hier en daar een wak, vaak niet groter dan 50-100 m². Meestal werden die wakken opgehouden door wat eenden, Meerkoeten, Waterhoentjes en ganzen. Oplettende waarnemers zagen bij een wak soms een IJsvogel. Ze waren er dus nog! Voor Paul en Loes van der Poel was dat het sein om in Huizen de handen uit de mouwen te steken en niet lijdzaam toe te zien hoe de IJsvogels het loodje zouden leggen. Op 29-12-2008

besloten ze om twee wakken te maken in het water langs de weg met de naam Zuiderzee.

IJSvogel (in de Voormaats) foto: Paul v.d. Poel

Halverwege die twee wakken zagen ze een IJSvogel op de brugleuning van de Voormaats. Ze zagen dat er in dezelfde waterpartij langs de Zuiderzee en Huizermaatweg eind december nog drie wakken waren en een strook open water. Vanaf dat moment zijn Loes en Paul iedere dag, in ieder geval tot en met 12-1-2009 langs de wakken gegaan. Vaak zelfs twee- of driemaal per dag. Hierover hebben ze een dagboekje bijgehouden, waarin te lezen is dat ze nu en dan de wakken weer ijsvrij moesten maken. Heel vaak zagen ze een IJSvogel bij de wakken maar ook diverse keren twee exemplaren. Bij de wakken kwamen natuurlijk ook Waterhoentjes, Meerkoeten, maar ook Sijzen, Roodborst, Koperwieken en Vinken om hun dorst te lessen. Ook twee Witte Kwikstaarten en zelfs een Rouwkwikstaart werden gezien. In de groenstroken naast het water werd verschillende malen een Houtsnip gezien. Kortom, er waren niet alleen IJSvogels in de buurt van de wakken maar zeker ook andere vogels.

WAAK over een WAK

Aangespoord door de acties van Paul en Loes van der Poel heb ik op 1-1-2009 het initiatief genomen een beperkte actie 'WAAK over een WAK' te starten. Via een mailbericht stuurde ik aan circa 150 mailadressen van mensen die bij de IJSvogelwerkgroep horen en mensen die in 2008 ijsvogelwaarnemingen instuurden, het verzoek om ook wakken open te gaan houden. Met wat eenvoudige instructie is geprobeerd mensen er toe te bewegen de wakken in hun directe omgeving op te zoeken, open te houden en na te gaan of er IJSvogels bij zitten. In navolging van Paul en Loes is geadviseerd wat

brood in een wak te gooien als voedsel voor vissen maar uiteindelijk voor de IJSvogels. (In Huizen en Breukeleveen werd gezien dat er in een wak waar brood gevoerd was veel vis kwam). Het neerleggen van dode visjes voor IJSvogels zoals iemand uit Lelystad vroeg of dat zou werken, helpt niet. IJSvogels zijn geen aaseters.

Na het versturen van de actiemail kwamen er al snel reacties los. Uiteindelijk zijn er van 23 verschillende mensen uit de regio reacties binnengekomen. In totaal hielden zij minimaal 25 wakken in de gaten en telden daar tenminste 18 verschillende IJSvogels. Soms zat er vrijwel alle dagen een IJSvogel bij het wak. De wakken bevonden zich zowel in de stadsvijvers als aan de rand van dorp en stad. Steeds eigenlijk vlakbij de plek van de waarnemers. Plaatsen waar soms 2 IJSvogels tegelijk zijn gezien waren behalve in Huizen, de Hilversumse Meent, Lorentzviijver, 3^e Havenarm in Hilversum en aan de Herenweg in Breukeleveen.

Behalve de 18 gemelde IJSvogels werden er op de site van de Vogelwerkgroep in dezelfde periode ook nog 5 IJSvogels genoteerd. Een blik op de site van Waarneming.nl laat zien dat er hieraan nog 15 meldingen verspreid over de regio toegevoegd kunnen worden.

IJSvogelstand gehalveerd?

In het begin van mijn verhaal gaf ik aan dat strenge winters fataal zijn voor veel IJSvogels. In dat licht bezien is het interessant te weten dat in de afgelopen ijsperiode er slechts 2 IJSvogels bij het Vogelhospitaal in Naarden zijn binnengekomen. Volgens beheerder Frank van der Woord waren ze totaal verzwakt. Een IJSvogel heeft het niet overleefd, de andere wel. Ook Paul en Loes van der Poel noteerden uit de mond van een voorbijgangster dat er in Huizen bij de zogenaamde 'Ziekenfondsvijver' een dode IJSvogel was gezien.

Maar de centrale vraag is nu natuurlijk: "Wat is de invloed van de ijsperiode op het aantal IJSvogels?" Dat vind ik een moeilijk te beantwoorden vraag. Mijn gevoel zegt mij dat het dit jaar wel eens 50-60% minder kan zijn. Zal dat zo zijn? Waaraan moet je dat toetsen? Om toch een houvast te krijgen heb ik tabel 1 samengesteld. De tabel betreft ijsvogelwaarnemingen in het werkgebied van onze Vogelwerkgroep uit de periode van 29-12-2007 t/m 16-1-2008 en 29-12-2008 t/m 16-1-2009. Deze laatste periode wordt hierboven

beschreven. Vanaf 1-1-2008 was ook de site van de Vogelwerkgroep actief om daar waarnemingen van IJsvogels op te zetten in het kader van de soort van het jaar. Op deze

manier is het mogelijk een beperkte vergelijking te maken tussen alle ijsvogelwaarnemingen in twee korte perioden.

Tabel 1 Aantal gemelde IJsvogels in twee winterperiodes

Website	29-12-07 t/m 16-1-08	29-12-08 t/m 16-1-09
www.waarneming.nl	15	17
www.vwggooi.nl	18	20
Totaal aantal	33	37

Uit de tabel is op te maken dat er geen negatief verschil is tussen de laatste periode en die van een winter eerder. Bedenk daarbij ook nog dat de vorige winterperiode geen schaatswinter was zoals nu. Deze beperkte vergelijking geeft een beetje hoop op misschien toch een goed

broedseizoen in 2009. Maar pas in de loop van het jaar zal echt duidelijk worden hoeveel IJsvogels het niet gehaald hebben en hoeveel paartjes er weer in slagen hun jongen groot te brengen.

Dank

Dit verhaaltje is alleen maar mogelijk geworden dankzij de ijsvogel- en wakkeninformatie van actieve vrijwilligers. Dank daarom aan: Michiel van Balen, Rob Bekker, Bertus van den Brink, Marold Brom, Hendrik van Driel, Henk van Dijk, Saskia Everts, Jacob Hansma, Ben den Hoed, Liesbeth Hoekzema, Harry de Klein, Arda van der Lee, Koos Meesters, Corrie Ockhuysen, Loes en Paul van der Poel, Ria en Gert Reijersen, Nico Rijper, Jan-Willem Lutje Schipholt, Anja Schuitema en Vivian Terken.

IJsvogel als tuinvogel

In januari 1992 begon ik - naar Engels voorbeeld - met het opzetten van een tuinvogelonderzoek in het onderzoekgebied van de Vogelwerkgroep. Er bestond toen ongeveer al wel een idee wat er voor soorten zouden kunnen worden waargenomen. Niet dat daartoe ook wel eens de IJsvogel zou kunnen behoren en dat zelfs in mijn eigen tuin.

Dick A. Jonkers

Gewoonlijk zit ik iedere zondag al vroeg in een gemakkelijke stoel paraat om vanuit de woonkamer de spits af te bijten voor de wekelijkse tuinvogellijst. Zo ook op 23 november 2008. Het was nog maar net licht. Mijn waarnemingsgebied is een middelgrote achtertuin in een ruim opgezette woonwijk uit de jaren zeventig van de vorige eeuw op de voormalige meent van Blaricum. De tuin maakt deel uit van een aaneengesloten rij achtertuinen, waarin zich hier en daar vijvers bevinden. In die van mij bevindt zich een

minuscule vijvertje van nog geen 1m² groot. Vis komt er niet in voor, wel veel Bruine Kikkers. Op de hierboven genoemde datum flitste een vogel in de wirwar van takken van een circa vijf meter hoge hanenpoot, een soort meidoornachtige. Mijn eerste reactie was, omdat ik dacht wat blauwgrijs gezien te hebben, dat het een Boomklever was. Die verschijnt heel af en toe. De vogel bleef verscholen achter een brede tak zitten, maar had een grote snavel. Het idee begon post dat het wel eens een IJsvogel zou kunnen zijn. Gelukkig bleef de vogel even zitten en kon hij

met de verrekijker goed bekeken worden. Daarna ging hij er pijlsnel vandoor naar de belendende tuinen.

IJsvogel

Foto: A.C. Zwaga

Groot was de verrassing op de volgende dag, toen de IJsvogel - op de minuut af nauwkeurig om 08.10 uur, net als de dag ervoor opnieuw verscheen. Nu in een struikje vlak boven de vijver. Speurend keek de IJsvogel nog geen tien tellen rond en begaf zich toen naar de vijver van de buurman, die goudvissen bevat. Het toeval wil dat ik niet de enige in de wijk was die de IJsvogel had waargenomen. Enkele weken later vertelde iemand, die in een andere straat woonde, dat hij hem ook in zijn tuin had gesignaleerd. Kennelijk zwierf de vogel dus door de wijk.

Na het doen van deze waarneming kwamen enkele vragen naar boven. Was dit een van de vogels die daarvoor nog steeds geregeld in de Eempolders - hemelsbreed op een afstand van 1½- 3 km waren waargenomen, of kwam hij van verder? Van IJsvogels is bekend dat onvolwassen vogels rondzwerven en sporadisch ver van huis terecht komen. Ook dat IJsvogels uit Duitsland, Polen en Scandinavië 's winters binnen onze landgrenzen vertoeven.

Geraadpleegde literatuur

Jager, F.C. 2005. Tuinvogels 2004. Uitgave 150. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum.
Jager, F.C. 2006. Tuinvogels 2005. Uitgave 153. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum.
Jager, F.C. 2007. Tuinvogels 2006. Uitgave 163. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum.
SOVON 1987. Atlas van de Nederlandse Vogels. Arnhem: 330.

(SOVON 1987). Het is voorstelbaar dat de soort in perioden waarin wateren in het buitengebied bedekt zijn met een ijslaag op zoek gaat naar open water elders om daar voedsel te bemachtigen. Deze situatie was echter helemaal niet aanwezig. Het had 's nachts licht gevroren en er lag op mijn vijvertje een dun laagje ijs, maar dat was op de buitenwateren niet het geval.

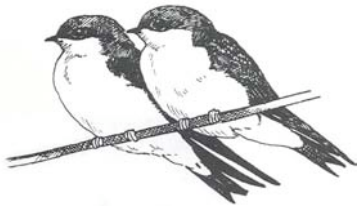
Een andere vraag was of er tijdens het tuinvogelonderzoek al eens eerder IJsvogels waren gesignaleerd en in welke maanden dat dan was. De jaarlijkse verslagen boden uitkomst. Twaalf jaar na het begin van het onderzoek -in 2004 was er in oktober zowel in de eerste als de derde decade een waarneming (Jager 2005). De derde waarneming was in de tweede decade van augustus 2005 (Jager 2006). Het jaar 2006 spande de kroon met waarnemingen in de laatste decade van juli en in oktober in de tweede en derde decade (Jager 2007). In 2008 zijn IJsvogels gezien in de tweede en derde decade van oktober. Mijn waarnemingen waren in de derde decade van november 2008.

De waarnemingen in 2004 zijn afkomstig uit Loosdrecht en Blaricum en die van oktober 2006 en oktober 2008 uit Nieuwer ter Aa (U). De tuinen waarin de IJsvogels toen zijn gezien hebben met elkaar gemeen dat zij op korte afstand van waterlopen liggen. Van de waarnemingen in juli en augustus kon niet meer worden achterhaald waar die gedaan zijn. Een zoektocht op internet bracht nog enkele waarnemingen van IJsvogels in tuinen na het licht, waarvan één in een woonwijk ver van het water. Een saillant detail dat op de pagina met de trefwoorden IJsvogel en tuinen was Hoveniersbedrijf Jonkers (geen familie) uit Rossum (Gld.) met een aan de soort gewijde webpagina, waarop wordt vermeld dat IJsvogels stiekeme vissers in tuinvijvers zijn.

Kolonies en aantal broedparen van de Huiszwaluw in 2008

Behaalde successen in het verleden bieden geen garantie voor de toekomst. Het is een slogan uit de beleggingswereld, die ook opgaat voor de huiszwaluwpopulatie. Schommelingen, pieken en dalen treden hierin afwisselend op. Elkaar soms versterkende factoren bepaalt het aantal vestigingen en het uiteindelijke broedsucces. Het jaar 2008 behoorde tot de jaren waarin de stand vergeleken met het voorgaande jaar afnam, maar vergeleken met een langere periode niet echt slecht te noemen was.

Dick A. Jonkers

Met een daling van 104 broedparen - iets meer dan 9% - schaarde 2008 zich in het rijtje jaren

waarin de Huiszwaluwen het slechter deden dan het jaar daarvoor. Oorzaken daarvan waren o.a. droogte in de vestigingsperiode, waardoor nesten loslieten en noodweer op 26 juli met eenzelfde gevolg. In de Zaanstreek daarentegen steeg de populatie met 10%; van andere regio zijn nog geen cijfers gepubliceerd. Wanneer de landelijke gegevens bekend zijn zal duidelijk worden hoe groot de regionale verschillen zijn.

Vechtplassengebied

Het aantal gevonden paren in het Vechtplassengebied steeg van 687 naar 696, wat een lichte vooruitgang inhoudt. De bezetting per gemeente was wisselend. Van de elf gemeenten waren er zes waarin het aantal broedparen lager was dan in 2007. Meestal was het verschil klein, maar in Muiden/Muiderberg, altijd een bolwerk, waren er 28 paren minder, ofwel 10%. Van de vier gemeenten met een stijging van het aantal broedparen vielen Weesp en Loenen a/d Vecht op met respectievelijk een toename van 14 en 21 paren. Een al sinds 1990 bestaande broedlocatie met enkele paren werd in eerstgenoemde plaats ontdekt. Eerst bevonden die paren zich daar tegen eengezinswoningen, maar na renovaties verhuisden de zwaluwen naar flats in de omgeving. In Nieuwersluis bleef het aantal paren tegen het hoofdgebouw van de kazerne gelijk.

Het Gooi

In deze regio liep het totale aantal nesten terug in de vijf gemeenten waar Huiszwaluwen zich

vestigden van 300 naar 215. Huizen blijft ondanks een afname koploper. Net als in 2007 zijn er op 48 locaties nesten aangetroffen, maar waren er wel totaal 42 nesten minder aanwezig. Nadat in deze plaats een nagebouwde Ark van Noach in de haven had aangelegd, verdwenen paren van de vertrouwde locatie aan restaurant de Kalkovens. Het schip is eind juni weer vertrokken. Het aantal paren dat aan boord heeft genesteld is onbekend. Naarden moest dit jaar met maar liefst een afname van 45 nesten minder ook fors inleveren. Wat een verschil met vorig jaar. De vermindering werd onder andere veroorzaakt door de kolonie aan de boerderij Stadzigt in Naarden. Hier huisden in 2007 nog 37 paren en in 2008 nog maar 21 paren. De plannen van Natuurmonumenten om hier een bezoekerscentrum en elf appartementen voor gehandicapten met een autistische stoornis te realiseren zijn nog niet uitgevoerd. De vertraging wordt veroorzaakt door onder meer de Vereniging van Vrienden van het Gooi, die zich verzet tegen het creëren van woonmogelijkheden aan de rand van het Europees beschermde Naardermeer. Van de kolonie tussen Naarden en Muiden langs de Muidertrekvaart zijn dit jaar geen gegevens ontvangen; mogelijk is op die locatie wel gebroed. In Blaricum-dorp zijn toch weer nesten gevonden. Twee paren nestelden op een in vorige jaren bezette locatie en twee paren vestigden zich elders in het dorp.

Eemland

De regio Eemland herbergde 363 vestigingen tegen 391 in 2007. De grootste afname vond in plaats in dit gebied aan de Nieuwe Maatsweg in de Maatpolder (Eemnes). In Eembrugge, met nu 11 paren meer dan in 2007, doemen donkere wolken aan de horizon op. De gemeente Baarn is met Eemnes overeengekomen dat daar woningbouw mag worden

uitgevoerd. De voormalige Ocrietfabriek (met een paar Steenuilen) en een aanliggend bedrijf, waar nu een huiszwaluwkolonie zit, zullen daardoor verdwijnen. In Eemdijk waren opnieuw wisseling van broedlocaties. Aan een boerderij die nu alweer jaren geleden in het kader van de landinrichting was gebouwd vestigden zich opeens paren. Tegenover een reeds bestaande vestiging bouwden enkel paren nesten. Daar hadden nog nooit nesten gezeten.

Figuur 1. Aantal broedparen van Huiszwaluwen per gemeente in 2008

Gemeente	Broedparen	
	2008	2007
Muiden/Muiderberg	238	266
Weesp	97	83
Nigtevecht	22	19
Nederhorst den Berg	70	73
Vreeland	25	29
Loenen a/d Vecht	38	17
Nieuwersluis	5	5
Ankeveen	39	34
's-Graveland	39	36
Kortenhoef	39	37
Loosdrecht	84	88
Hollandsche Rading	6	9
Hilversum	11	10
Naarden	74	119
Huizen	120	162
Blaricum	4	0
Eemnes	275	308
Eembrugge	44	33
Eemdijk	44	50
Totaal	1274	1378

Kunstnesten en vestigingsmogelijkheden

In het algemeen bleken kunstnesten ook nu weer goed bezet te zijn. Om te voorkomen dat Huismussen deze nesten kraakten, hadden sommige bewoners deze in de winter dichtgestopt. In de periode waarin de Huiszwaluwen begonnen te arriveren maakten zij die nesten weer open, waardoor de kans op nestelen door Huiszwaluwen vergroot werd. Het vestigingssucces in kunstnesten is wisselend. Op plaatsen waar de Huiszwaluwen nooit gebroed hadden gebeurde dit wel, al moest er soms een groot aantal jaren worden gewacht. In Muiderberg vestigden zich vier jaar na het ophangen pas paren in de kunstnesten; meteen ernaast werden drie nesten gebouwd. Het ertussen of tegen deze nesten bouwen van natuurlijke nesten is al

eerder geconstateerd. Ook zijn er op plekken waar vroeger werd gebroed kunstnesten gemonteerd, maar desondanks jaren later nooit meer vestigingen tot stand kwamen.

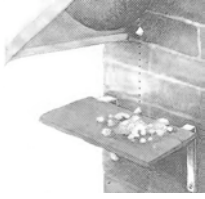
De grootste kans om Huiszwaluwen op geschikt lijkende locaties tot een vestiging te verleiden, blijft nog altijd om voor en in het broedseizoen daar modderrijke plaatsen aan te bieden. Dat kan in bakken of op stukken plastic. Het vochtig houden gedurende het seizoen is van groot belang.

Koloniegrootte

Met 93 vestigingen van één paar, waaronder enkele nieuwe, was er opeens weer een toename van 23% t.o.v. 2007, toen er hiervan 70 vestigingen waren. Die van kolonies met een aantal van 2-5 nesten steeg eveneens en wel naar 97. In 2007 waren dit er 72 en in 2006 99. Dit ging ten koste van de locaties met 6-10 nesten, waarvan er nu 28 voorkwamen (2007 - 32). Hierdoor werd de uitbreiding gestopt die zich in 2005 inzette. De categorie met 11-25 nesten breidde zich uit naar 19 (2007-18, 2006 11). Het aantal middelgrote kolonies (26-50 nesten) blijft nog steeds afnemen. In 2008 zijn er nog maar vier gevonden, tegen vijf in 2007 en zes in 2006. De grootse kolonie van het onderzoeksgebied bevond zich dit jaar in de Noordpolder beoosten Muiden, met aan de Noordpolderweg een adres waar 132 nesten huisden. Aan de boerderij ernaast bevonden zich 82 nesten. De kolonie in de Maatpolder (Eemnes) en niet Noordpolder te Veld zoals in het vorige verslag abusievelijk is vermeld, deed het niet zo goed. Nu waren er 93 nesten (2007-113, 2006-112). De kolonie in De Kampen bij Blaricum tenslotte bestond uit 60 nesten (2007-62, 2006-53).

Overlast en werkzaamheden

Bouwpogingen in Vreeland werden systematisch vrijdeld door het verwijderen van het aangebrachte nestmateriaal. Ook bleven vestigingen uit door schilderswerkzaamheden. Daar stond tegenover dat na schilderen in het voorjaar toch drie nieuwe vestigingen plaatsvonden. In Loosdrecht waren draden gespannen om vestigingen en daardoor mogelijke overlast te voorkomen. Aan een huis in Eemdijk waren op drie plaatsen waar voorheen Huiszwaluwen nestelden glimmende metalen plaatjes bevestigd om vestiging te voorkomen. Helemaal bont is wat in Huizen aan de Zomerkade is gebeurd.

Een plankje onder het nest voorkomt overlast

Bron: Vogelbescherming Nederland

Al diverse jaren wordt daar geklaagd dat de Huiszwaluwen daar overlast veroorzaken. Bij een renovatie zijn de muren daar door de woningcorporatie geïmpregneerd, een handeling waardoor het nestelen al enigszins werd bemoeilijkt. Er zijn schuine latten aangebracht om nestelen te voorkomen. In overleg met de bewoners en Zwaluwen, adviesbureau op non-profitbasis zijn als alternatief plaatsen vastgesteld waar kunstnesten mochten hangen, of zwaluwen konden nestelen. Desondanks namen enkele bewoners het heft in eigen hand en stopten tien

Medewerkers aan het onderzoek

Zoals ieder jaar gingen weer mensen op stap om vestigingen op te sporen en de aantallen broedparen te tellen. Anderen verstrekten aanvullende gegevens voor dit verslag. Dit waren de volgende personen: G. Bieshaar, Y. Bosman, E. de Bruin, R. van Dijk, A.C. Driessen, L.J. Dwars-van Achterbergh, W. Fokker, P. Gijsen, D.A. Jonkers, A.J. van Klaveren, N. Klippel, W. Langendorff, A.M. v. d. Poel, K. Pranger, H.W. Reddingius-Schreuder, J.P. Senteur, S. Staps, A.P. Vermeule, M. Voorvelt en M. van der Weyden. Dank aan allen!

Geraadpleegde literatuur.

Jonkers, D.A. 2008. Huiszwaluw in 2007 opeens weer in de lift. De Korhaan 42(2): 67-68.
Roos, M. 2008. 2008 een goed huiszwaluwjaar. De Kieft 2008-04: 16-17.

Vogelvraag

Gerrit Jaspers

Half oktober waren wij een week op vakantie in het Bayerische Wald met aansluitend het Bohemer Wald. Eén enorm natuurgebied en mijn verwachtingen, hoewel in gezelschap van absolute natuurleken (wel genietters) waren hooggespannen.

Grofwild en veel vogels naast de schitterende bossen met een geweldige kleurenpracht. Die bossen voldeden aan wat ik dacht maar de rest was een gruwelijke teleurstelling. Twee Heggenmussen, drie Koolmezen, een paar Eksters, een Torenvalk, een Buizerd, een Gaai en een paar kleine 'vlugvliegertjes' was de oogst van een week rondtoeren en wandelen in dat verder zo mooie gebied. Zoogdieren, behalve één Eekhoorn uit het hotelraam, zagen we niet, zelfs niet dood. Het weer was over het algemeen redelijk tot goed, maar ik heb zelfs geen spoor van trek gezien. Een kooi met een Torenvalk, een paar Ransuilen en, wat mooi, een paar schitterende Korhoenders die zich daar volkomen op hun gemak voelden, vonden we in een soort voorbeeldgebiedje waar ook een aantal zoogdieren liepen. De beheerder daar wist op mijn vragen geen zinnig antwoord te geven; "Sie sind im Wald und Sie sehen sie nicht denn sie haben Angst" was het enige wat ik hoorde.

Wie weet wel iets meer over dit gebied, waar toch heel veel moet leven en waar ik bijna niets kon ontdekken? Een echt deskundige ben ik natuurlijk niet, maar ik weet wel zo veel van natuur af dat dit voor mij iets heel bijzonders is. Ik snap er niets van!

(gerritjas@gmail.com 035-5315890)

van de zestien kunstnesten dicht. In een ervan zat een oudervogel nog op het nest en deze kwam jammerlijk om het leven. Hierop is de Algemene Inspectiedienst (AID) ingeschakeld, die een proces-verbaal heeft opgemaakt. Er zijn nu door de Vogelwerkgroep geïnitieerde plannen om op een plek dicht bij de Zomerkade een zogenoemde zwaluwflat te plaatsen. Met een dergelijke nestgelegenheid is in Biddinghuizen al ervaring opgedaan.

Varia

Een paar Huiszwaluwen in Ankeveen zag kans om binnen drie dagen een nieuw nest te fabriceren na het noodweer van 26 juli. Aan de Heerenweg in dezelfde plaats hadden pogingen om op diverse plaatsen nesten te bouwen geen succes. In Vreeland zijn waarschijnlijk twee nesten door een Kerkuil bezocht.

Natuur- en Milieuprijs voor Gert Bieshaar

André kerkhof

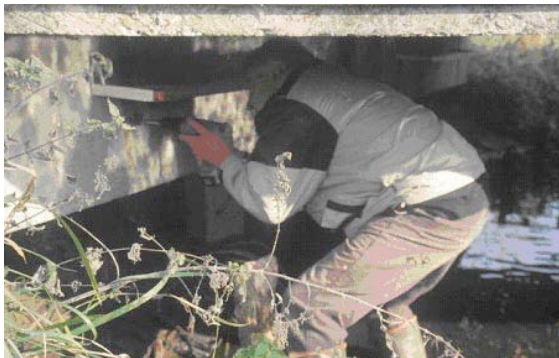
Het is gelukt: Gert Bieshaar wint de Natuur- en Milieuprijs 2008.

De inspanningen van het bestuur van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken om Gert Bieshaar voor te dragen voor de Natuur- en Milieuprijs 2008, hebben resultaat gehad.

Gert Bieshaar met zijn prijs

Voor de ogen van het volgepakte informatiecentrum de Bergschuur in de in een prachtige herfsttooi gehulde bossen van de Amerongse Berg in Amerongen, in aanwezigheid van vele leden van onze Vogelwerkgroep, werd de prijs in de categorie Individuele vrijwilligers uitgereikt aan onze Gert. Hij is nummer één geworden uit een voordracht van totaal 9 genomineerden.

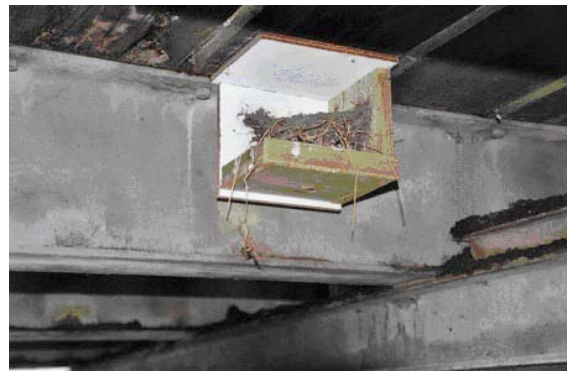
Aanbrengen nest

De prijs is een initiatief van het IVN Consulentenschap Utrecht en de Natuur- en Milieufederatie Utrecht en wordt jaarlijks toegekend. Aan de prijs is behalve een fraaie oorkonde ook een geldbedrag van € 100,- verbonden. De onafhankelijke jury werd gevormd uit leden van de IVN, De Stichtse Rijnlanden, het ROC Midden-Nederland en de Raad van Toezicht van de Natuur- en Milieufederatie Utrecht (NMU). Een belangrijke overweging bij het toekennen van de prijs was, dat Gert kans zag om velen bij het belangrijke project van de weidevogelbescherming en in het bijzonder van de

bescherming van de Boerenzwaluw te betrekken.

En daar mag Gert, en met hem alle mensen van de VWG-werkgroep Weidevogelbescherming, best trots op zijn.

Als gevolg van regelgeving en nieuwe stalontwerpen verdwijnt de Boerenzwaluw langzaam maar zeker uit het boerenland en van het boeren erf. Als alternatief wordt nu nestgelegenheid gecreëerd onder bruggen en duikers. Gert Bieshaar is naast Dick Jonkers de bedenker en de drijvende kracht van deze nieuwe en aansprekende activiteit, die gericht is op het behoud van de Boerenzwaluw in het boerenland. Zijn inzet voor het behoud van de Boerenzwaluw in de Eempolders is ongeëvenaard.

Nestkast

Gert is daarnaast coördinator van het omvangrijke vrijwilligersnetwerk dat zich samen met de boeren inzet voor de weidevogelbescherming. Gert is vanwege zijn enthousiasme, doorzettingsvermogen, natuurkennis en vooral ook zijn sociale vaardigheden een zeer geziene persoonlijkheid bij zowel de vrijwilligers alsook de boeren. Het resultaat hiervan was dat Boerenzwaluwen tot succesvol broeden en nageslacht komen met behulp van de aangebrachte plankjes onder bruggen en duikers. Daarnaast wordt dit geslaagde initiatief als voorbeeld neergezet, om dit ook in andere gebieden in Nederland tot ontwikkeling te brengen.

Herman Nuijen: Een leven lang vogels kijken

Het is begin jaren zestig van de vorige eeuw. Langs de Knardijk aan de westrand van de uitgestrekte rietvelden van Oostelijk Flevoland ben ik in de beginjaren zestig elk weekeinde bezig met het vangen van vogels voor ringonderzoek. Vrijwel iedere keer komt over de dijk een kleine Morris aanrijden met daarin drie heren, die eens bij de mistnetten komen kijken wat er gevangen wordt. Het zijn A. Tjittes uit Harderwijk, B. Wolff en H. (Herman) Nuijen uit Hilversum. Ongeveer vijfenveertig jaar later ontmoet ik laatstgenoemde weer in de Eempolders. Hij blijkt bijna zijn hele leven in Hilversum te hebben gewoond. Het idee wordt geboren om deze 83-jarige, nog steeds gepassioneerde veldornitholoog te interviewen. Het interview vindt plaats bij hem thuis aan de Van Hogendorplaan in Hilversum.

Dick A. Jonkers

Zat vogels kijken in de familie?

Misschien zat het in de genen bij mijn ouders. Ik ben in Sneek in 1925 geboren en mijn moeder was een echt buitenmens.

Foto: Dick Jonkers

Van mijn vader weet ik niet of hij wat met het buitenleven had; hij overleed voor mijn geboorte.

Toen ik een jaar was ben ik met mijn moeder naar Hilversum verhuisd, heb verder kort in Amsterdam gewoond en ook nog een jaar in het tuinhuis van villa Jachtlust aan de Eemnesserweg in Blaricum.

Op mijn vraag wat eigenlijk zijn vak is geweest antwoordt Herman dat hij tot aan zijn pensionering op een makelaarskantoor heeft gewerkt. Meteen na het eind van de Tweede Wereldoorlog in mei 1945 was de financiële situatie penibel en moest de twintigjarige, die nog bij zijn moeder woonde, meteen aan de slag om geld te verdienen. Een jaar later moest hij in militaire dienst en heeft daar vier jaar in gezeten. Na de rekrutenopleiding in Harderwijk werd hij ingedeeld bij de 7 Decemberdivisie en toen uitgezonden naar Nederlands-Indië (tegenwoordig Indonesië). Het staat nog in zijn geheugen gegrift. Een lange tocht, waarbij de soldaten in het ruim in twee boven elkaar bevestigde hangmatten sliepen. Drie jaar bracht hij in Indië door en hij kon na terugkomst in Nederland meteen weer

aan de slag bij het makelaarskantoor.

Hoe lang kijk je al naar vogels?

In augustus 1941 wandelde ik in het bos bij het Hilversumsch Wasmere en kwam daar Jaap Taapken tegen. Ik kende hem al van de Fabritiussschool, maar we waren niet bevriend. Jaap fietste daar rond op zoek naar cantharellen (eetbare paddenstoelen). Toen hij mij vroeg wat ik aan het doen was, antwoordde ik aan het lopen te zijn voor mijn gezondheid. Jaap vond dat ik maar lid moest worden van de NJN (Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie). Ik zou eens op proef mee moeten gaan met een excursie naar Huizen aan het eind van de week. Dat was niet aan dovemansoren gericht. Met zijn drieën gingen we op in dat weekeinde op de fiets naar Huizen, waar van alles te zien was. Wat ik nog weet is, dat we daar een Brandgans zagen; dat was op 27 augustus 1941. Het is een datum die je eigenlijk nooit meer vergeet; die waarneming werd meteen vastgelegd in mijn dagboek. Op 1 september werd ik lid van de NJN en toen begon het kijken naar vogels, plantjes en weet ik veel wat nog meer. Het was ondanks de Duitse bezetting een mooie tijd. In 1942, geloof ik, ging ik met Jaap op de fiets vanuit Hilversum via Nijkerk naar Hoophuizen. Dat is heel lang een prachtig gebied geweest om vogelwaarnemingen te doen. We mochten bij een boer slapen in de hooiberg en fietsten de volgende dag naar het Hulshorster Zand. We zagen in dat gebied toevallig ook drie mooie grote vlinders. Het waren Rouwmantels; voor die tijd was dat een bijzonder waarneming.

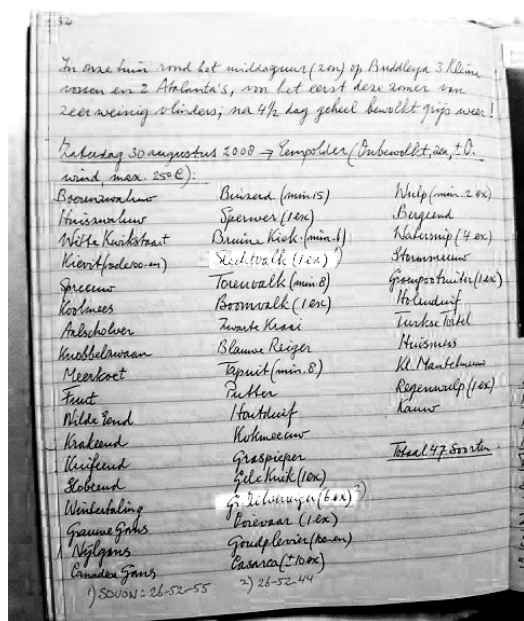
Korte tijd na mijn militaire dienst ben ik lid geworden van de Koninklijke Natuurhistorische Vereniging (KNNV) en kende daardoor de inmiddels overleden Jan Frencken (vroeger lid bij jullie) goed. Enkele jaren later vroeg men mij toe treden tot het bestuur van de afdeling Hilversum van de KNNV. Jaap vond dat ik ook eigenlijk lid zou moeten worden van de Nederlandse Ornithologische Vereniging. In 1943 werd ik lid en ik ben zo langzamerhand een van de oudste leden van de Nederlandse Ornithologische Unie, zoals de vereniging later is gaan heten. In 1953 ben ik ook lid geworden van de Club van Nederlandse Vogelkundigen.

Was je in Nederlands-Indië in de gelegenheid naar vogels te kijken?

Die mogelijkheid was er niet. Ik zat in een mitrailleurbataljon en je moest voortdurend op je hoede zijn als je op patrouille was, anders werd je doodgeschoten. Een paar keer heeft dat maar een haartje gescheeld.

Terug naar de Knardijk

Die tijd herinner ik mij nog goed. Na de koffie bij Tjittes reden we met de kleine auto van Bé Wolf de dijk op. Hij was de enige van ons die een autootje kon bekostigen. Bijna elke week gingen we naar de Knardijk en zwierven rond in Oost-Flevoland. Zuid-Flevoland bestond toen nog niet; dat is pas later aangelegd. Weer of geen weer, mijn vrouw en ik gingen er, toen het daar droog begon te vallen vanaf 1966, vrijwel elke week heen met de fiets of de auto.

Bladzijde uit dagboek

Foto: Dick Jonkers

Daar liggen de meeste voetsporen van mij. Van het begin van de jaren zestig kan ik mij nog herinneren dat we altijd gingen kijken bij een fabriek aan het Veluwemeer in Harderwijk waar voer gestrooid werd. Het wemelde daar toen van de allerlei soorten gorzen, waaronder ook Grauwe Gorzen. Tjittes vertelde ons dat die bij Harderwijk broedden.

Heb je ook nog andere hobby's of is het allemaal vogels wat de klok slaat?

Alleen vogels kan ik wel zeggen. Mijn vrouw is ook een vogelaarster. Nou ja, als er weinig vogels te zien waren dan keek ik wel naar planten en paddenstoelen. Wanneer ik iets over mijn bijzondere waarnemingen wilde weten ging ik nog wel eens naar Gerard de Vries in Baarn. Hij is, dacht ik, ook lid geweest van jullie vereniging. Na zijn overlijden in 2005 ben ik lid geworden van de Mycologische Vereniging om op de hoogte te blijven over paddenstoelen.

Jij bent nooit lid geweest van de Vogelwerkgroep

Nee, maar ik ken de Vogelwerkgroep natuurlijk en er is mij wel gevraagd om lid worden. Dat heb ik niet gedaan omdat ik liever vrij wilde blijven. De naam van de vereniging spreekt voor zich. Als je lid bent dan moet je daarbij ook aan het werk en dat wilde ik niet.

Heb je veel over vogels gepubliceerd?

Misschien een stuk of vijftien korte artikelen. Dat gebeurde onder andere in British Birds, De Takkeling, het orgaan van de werkgroep Roofvogels Nederland, Limosa en het Vogeljaar. Herman's vrouw die bij het interview aanwezig is, reageert hierop door te vertellen dat het dan wel geen publicatie van hem is, maar dat Herman zijn naam wel wordt genoemd in een artikel in het NRC Handelsblad. Het betreft een artikel van Karel Knip die zijn waarnemingen van aankomstdata van Gierzwaluwen vergeleek met die van Herman (zie grafiek op de pagina 17).

In Ardea, tijdschrift van de Nederlandse Ornithologische Unie, ontdekte de auteur van dit interview een artikel geschreven door Gerard de Vries over Witkopen bij de haven van Huizen, waarin Nuijen wordt vermeld als medewaarnemer.

Merkwaardig genoeg ontbreekt zijn naam in het boek 'In de ban van Vogels' van professor K.H. Voous bij de biografieën van

Nederlandse ornithologen, terwijl Wolff en Tjittes daarin wel worden behandeld. Onder die van Tjittes duikt de naam Nuijen wel op wanneer wordt gesproken over gezamenlijke buitenlandse reizen. Bij die van Veenman is dat wanneer hun gezamenlijke waarnemingen worden aangehaald.

Je ging ook voor vogels naar het buitenland

In 1955 ben ik begonnen met een reis naar Corsica; in 1957 volgde de Camargue. Daar ging ik met de trein heen. Ik had toen een nieuwe mooie sportfiets laten maken met zeven versnellingen. Dat was een bijzonderheid in die tijd; hij moest speciaal gemaakt worden. Daarna ben ik naar Nederland teruggefietst in twaalf dagen. Onderweg had ik nog een leuke ervaring, want ik vond een nest van een Grijskopspecht in Midden-Frankrijk. Daar dicht in de buurt was een landje met twee Draaihalzen die hun jong voerden. Ook zag ik Bergfluiters. In de jaren erna ging ik al dan niet met Wolff en/of Tjittes naar Frankrijk, Spanje, Oostenrijk, Zweden en Noorwegen en met de KNNV naar de Dordogne. Een aparte belevenis was voor mij een bezoek aan het vogeleiland Skomer bij Wales en diezelfde week ook naar Grassholm. Daar zaten 12.000 paar Jan van Genten. Onder de vloer van het vogelwachtershuis waar ik sliep, hoorde je 's nachts de Noordse Pijlstormvogels met hun krankzinnige geluiden. Vanuit de keuken zagen we baltsende Papegaauiduikers. Ik ben pas in 1966 getrouwd, maar ook samen bleven we reizen. We kregen de smaak te pakken van Zweeds Lapland waar we vier keer naar toe gingen. Van 's ochtends acht tot 's avonds acht maakten we daar dagtochten met tussendoor snel een hapje eten. Na mijn pensionering kwamen de grote reizen aan bod en gingen we twee keer naar Australië en een keer naar Canada.

Welke vogels zijn jouw favorieten?

Klauwieren. We gaan hier altijd op de Hoorneboegsche Heide kijken of we weer een Klapekster kunnen zien, maar die is er niet dit jaar. Op die heide hebben we wel eens een Klapekster gezien die helemaal niet schuw was. Ondanks overal rondlopende mensen met of zonder honden en kinderen; hij bleef gewoon in zijn boompje zitten. Op de Tafelbergheide heb ik hem wel gesignaleerd. Er zijn soorten die mij niets zeggen. Meeuwen interesseren mij niet zoveel. Jonge meeuwen lijken heel veel op elkaar en zijn moeilijk te

determineren. Het geharrewar met het ontdekken van steeds weer nieuwe soorten, die later toch weer geen andere soorten blijken te zijn spreekt mij niet aan. Het eind daarvan is zoek.

Hoe zit dat met gebieden?

Vroeger ging ik veel naar de Eemmond en de haven van Huizen. Die waren toen bij vogelaars erg in trek. In die tijd ben ik ook lid geworden van de Club van Zuiderzeewaarnemers. Weet je dat er ooit een boek is uitgegeven over de Flora en fauna der Zuiderzee? Nog steeds ga ik graag naar de Eempolders. Daar zijn we in 2008 dertien keer geweest.

Veel vogelsoorten zijn achteruit gegaan. Jij kunt bogen op meer dan een halve eeuw vogels kijken in het Gooi. Geef eens een terugblik.

Grauwe Vliegenvanger, Fluiter en Spotvogel zijn afgenomen. Geelgors en Kuifleeuwerik zijn verdwenen. Zo kan ik er nog wel een handvol opnoemen. Als ik zo af en toe in mijn dagboeken snuffel, zie ik dat vroeger de Kuifleeuwerik in de nieuwbouw van de Kerke-landen in Hilversum broedde en ook 's winters in de Van Gendtlaan te zien was. Het heeft niets met achteruitgang te maken, maar bijzonder was dat ik een keer een vrouwtje IJseend zag zwemmen in de Kerkelandsen. Zijn vrouw vult aan dat je goed merkt dat het met vogels zoveel minder is geworden en vindt dat verschrikkelijk. Je zag vroeger overal Gekraagde Roodstaarten. Fraters zie je tegenwoordig ook niet meer. In de Flevopolders waren die 's winters vaak bij jonge aanplant en veldjes met onkruid te zien.

Hoe ga je vogels kijken en welke hulpmiddelen gebruik je daarbij?

Natuurlijk wandelend, maar ook veel met de fiets, zoals naar de Eempolders. Ook met de auto, zeker nu we op leeftijd zijn. Geregeld gaan we daarmee in mei naar Zuid-Flevoland en wandelen onder andere in de bossen bij de Flediteweg en langs de Groenewoudse Tocht. Het zijn leuke bossen waar nog Wielewalen voorkomen. Vroeger hoorde ik ze nog wel op Gooilust. Moderne apparatuur zegt mij niets. Een verrekijker, telescoop, een aantekenboekje en een dagboek zijn voldoende. Nog steeds heb ik een ouderwets fototoestel. We hebben geen computer en geen televisie.

Dagboeken heb jij je hele leven bijgehouden. Uit ons boek over de Vogels tussen en Vecht en Eem blijkt dat die niet zijn geraadpleegd.

Ik weet ook niet hoe dat komt, hoewel het vreemd is dat Wolff, die mij toch goed kent, niet heeft gemeld dat ik altijd al mijn waarnemingen in dagboeken noteer. Wees maar niet bang dat die verloren gaan. Vier jaar geleden heb ik dozen met boeken aan de Heimans en Thijssesstichting geschonken. Later ben ik gebeld door de voorzitter Jacques de Smidt die vroeg of ik mijn dagboeken ook bij de stichting wilde onderbrengen. In mijn eerste dagboek had ik, voordat hij mij die vraag stelde, een briefje gelegd, dat alle dagboeken naar die stichting moeten.

Over boeken gesproken

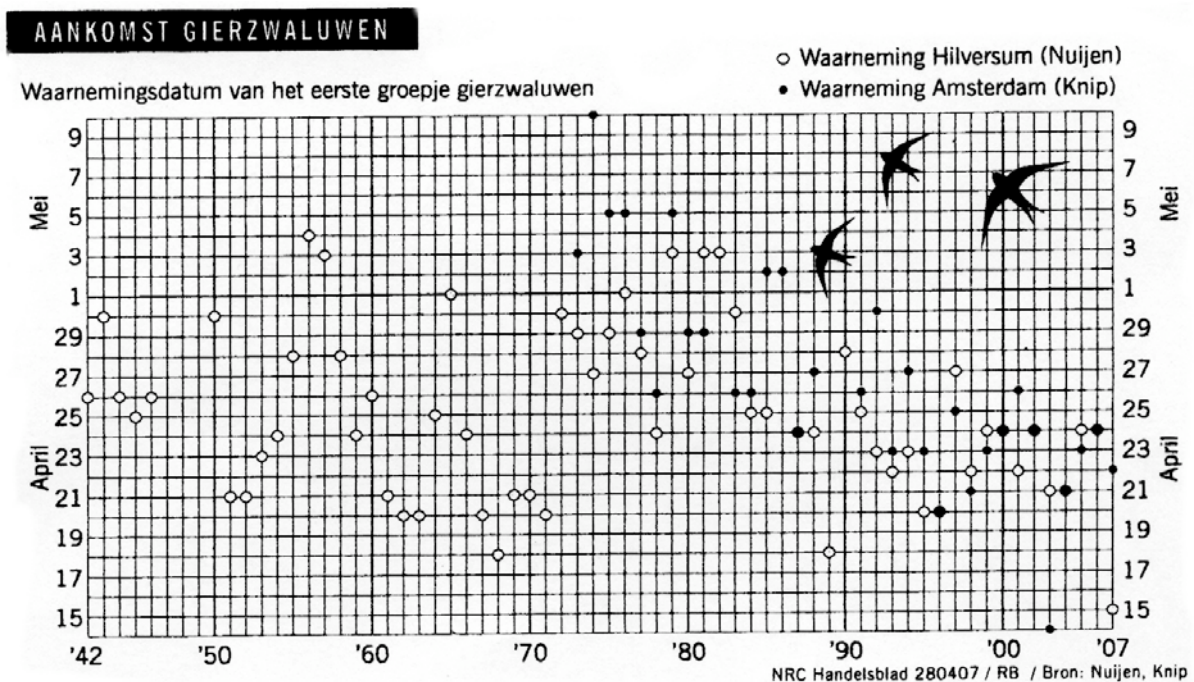
Een deel van de boekenverzameling

Foto: Dick Jonkers

Het is moeilijk om als interviewer rustig te blijven zitten in een kamer temidden van kasten die vol staan met vogelboeken. Dat blijkt nog maar een opmaat. Als we later naar boven lopen is er nog een kamer met langs alle wanden en in dozen boeken en tijdschriften. Herman geeft aan veel tijdschriften te lezen, waaronder het Natuurhistorisch Maandblad, dat artikelen over Limburg bevat. Een waar luilekkerland. Naar welk boek ik ook vraag, het staat er. Oude werken, series handboeken, monografieën. Te gek voor woorden; een verzameling, ontstaan door een leven lang aankopen.

De ontwikkelingen in de ornithologie worden zo te zien nog steeds bijgehouden. Ik zie bijvoorbeeld het recente Handbook of the Birds of the World staan. In die serie komen nog steeds delen uit, maar een aantal reeds verschenen delen ontbreekt. Ik vraag ernaar. Zijn reactie is dat hij is opgehouden toen de delen over zangvogels verschenen. Er is geen plaats meer en bovendien heeft hij al zoveel handboeken.

Onder de indruk van zijn imposante bibliotheek, zijn 67 jaar lang minutieus opgetekende waarnemingen in dagboeken en zijn grote vogelkennis, neem ik afscheid van deze bescheiden en onbekende bejaarde, maar nog vitale veldornitholoog.

Vogels en de evolutie

Vogels hebben gedurende de evolutie veel bijzondere eigenschappen ontwikkeld die hen in staat stellen te overleven.

Frank van de Woord

Beipiaosaurus

Bron: NRC Handelsblad

Sinds de evolutie hebben vogels een interessante ontwikkeling doorgemaakt. Vanuit het reptielenstadium hebben de sauriërs gebruik gemaakt van reuzengroei, waarbij in het beginstadium de botten nog niet massief waren. Vogels groeien daarom snel op, alleen breken zij deze reuzengroei eerder af waardoor de botten hol blijven. Hierdoor hebben zij minder massa en zij in staat om te kunnen vliegen. Vliegen kost veel spiergebruik en daarmee energie; dit vraagt om veel zuurstof en moet verzuring tegengaan. Vroeg in de evolutie, toen vogels ontstonden, bevatte de lucht waarschijnlijk weinig zuurstof; er was veel minder plantengroei en een kortere daglengte. Vogels hadden in die periode niet genoeg aan slechts twee longen, waarin bij elke uitademing wat lucht achterblijft. In de loop van de tijd ontwikkelden zij naast twee longen nog negen luchtzakken, waar de oude restlucht bij het inademen naartoe kan stromen. Iedere keer komt hierdoor voldoende zuurstof in de longen. Het ademhalingsproces vindt plaats in vier stappen, waarbij de oude lucht ook weer het lichaam kan verlaten. Sommige luchtzakken lopen zelfs nog een stukje door in de holle botten. Nu zou men kunnen denken dat de evolutie wat hapert, omdat vogels deze luchtzakken nog steeds bezitten, terwijl er tegenwoordig 21% zuurstof in de lucht zit.

Deze conclusie zou een misvatting zijn. Hun aanwezigheid heeft te maken met de jaarlijkse vogeltrek. Veel vogels trekken gemiddeld op 4 km hoogte en daar is weinig zuurstof! Het oude systeem is dus nog steeds zeer bruikbaar. De ogen van vogels zijn zeer bijzonder vergeleken met die van ons. Een vogel kan bijvoorbeeld een lamp vijftig keer per seconde aan en uit zien gaan (wisselspanning), doordat ze een hoge frequentie van beelden per seconde kunnen verwerken. Daarnaast hebben ze op het netvlies één soort kegeltje meer tussen de staafjes en kegeltjes, waardoor ze ultraviolet en infrarood kunnen waarnemen. Dit gebruikt bijvoorbeeld de Torenvalk bij het jagen op muizen, want muizen maken in het gras urinesporen om hun territorium af te bakenen. Deze urine kaatst ultraviolet licht terug, waardoor de valk deze lichtgevende sporen kan volgen tot aan de muis. Op 30 meter hoogte ziet de valk al biddend de muis nog op ware grootte ook. Uilen zien alleen diepte aan de voorzijde, omdat daar beide ogen een vlak van overlapping hebben in het midden. De ogen van een Houtsnip staan aan de zijkant van de kop, zodat hij aan de voor- en zelfs aan de achterkant een binoculair zicht heeft. Verder hebben vogels niet zoals wij 200.000 staafjes en kegeltjes per vierkante millimeter, maar zelfs meer dan een miljoen. Hun zicht is dus ruim vijf keer zo goed als het onze. Het gehoor is ook goed ontwikkeld. Zo heeft een uil bijvoorbeeld een masker, dat als schotelantenne werkt. Verder liggen hun gehoorgangen op verschillende hoogten ten opzichte van elkaar om de plek waar de prooi zich bevindt te kunnen vaststellen. Hierdoor kan een uil alleen al op gehoor een prooi vangen. Reuk speelt een rol bij gieren en andere aaseters. Sommige soorten ruiken de aanwezigheid van aas al op grote afstand. Voor de trek oriënteren zij zich op het landschap en maken zij gebruik van het magnetisch veld op aarde, de zon en de sterrenhemel.

Vogels: gewoon gezellig of toch profiteurs?

Interactie tussen vogels van verschillende soort heb ik altijd interessant gevonden. Ik doel daarbij niet op soorten die elkaar bij toeval ontmoeten. Als je erop let, zie je geregeld ‘voorbeelden’ van interspecifiek vogelcontact waaruit in ieder geval voor één partij voordeel wordt behaald.

Carel de Vink

Een rustig weidelandschap in de lente, bijvoorbeeld ergens langs de Vecht of Eem. Een Graspieper klimt langs zijn eigen “toonladdertje” omhoog. In de verte zingt een Merel op het dak van een boerderij. In de verte nadert een Zwarte Kraai. En dan verandert alles: een alarmerende Tureluur vliegt naar een hek en strijkt erop neer. Van alle kanten komt respons: Kieviten en Grutto’s bestormen met luid geroep de ongenode gast. Kreten, luid suizende vleugelslagen. En pas als de indringer uit het zicht verdwijnt, keert de rust terug. De Tureluur, al die tijd alarm roepend, maar verder niet actief betrokken bij het verjagen van de zwartjas, keert terug naar de bodem. De andere vogels hebben de klus geklaard. Turelurend heft hij zijn vleugels boven zijn rug, vouwt ze en hervat het voedsel zoeken. Maar steeds alert...

Eidereend Foto:

Carel de Vink

Interactie tussen vogels van verschillende soort heb ik altijd interessant gevonden. Ik doel daarbij niet op soorten die elkaar bij toeval ontmoeten. Bij een rijke voedselbron: kibbelende Spreeuwen, meeuwen en Kauwtjes op een vuilnisbelt. Mezen en mussen op de voedertafel. Of naast elkaar foeragerende steltlopers op het wad en duikeenden in de haven. Die vinden elkaars aanwezigheid hooguit een toevallige bijkomstigheid,

misschien zelfs lastig, en proberen elkaar te negeren.

Nee, het is veel boeiender om te letten op vogels die kennelijk profijt hebben van een andere soort.

Bekende voorbeelden uit de literatuur:

- Ringmussen die hun woning kiezen in de zijkant van een ooievaarsnest (al dan niet bewoond door deze reus).
- Geoorde Futen die broeden in de nabijheid van Kokmeeuwen. Vijanden van beide worden verjaagd door de laatste.
- Drieteenmeeuwen die voedselrijkdom vermoeden als ze een groep Alken ontdekken.
- Kleine Jagers achtervolgen Grote Sterns om hen hun prooi afhandig te maken. Grotere jagersoorten doen hetzelfde bij allerlei meeuwen. Iets soortgelijks zie je in het eendjespark, waar Kokmeeuwen hun broodkorst kwijt raken aan Stormmeeuwen.
- Nestelende Graspiepers en Kleine Karekieten voorzien in de behoefte van het koekoekwifje en haar toekomstige jong.

Verder zijn er bekende verzamelverschijnselen: de wintergroepjes mezen, Boomkruipers en Goudhaantjes die kennelijk voordeel hebben van elkaars nabijheid tijdens het zoeken naar voedsel. Of gemengde groepen eenden elkaar bewust opzoeken, zal meer te maken hebben met plaatselijke voedselrijkdom dan met voorkeur. De behoefte aan open water tijdens een vorstperiode zal ook een rol spelen. Toch valt er in zo’n groep soms het nodige te signaleren. Wat verklaart de interesse van “onze” trouwe Huizer IJsend voor Brilduikers - zelfs ten koste van af en toe nabije soortgenoten? En de eveneens bij de Pier verblijvende Eider voelde meer voor dames Wilde Eend dan voor een tijdelijk aanwezig eiderwifje. Wat zouden we zoiets graag kunnen verklaren!

Als je erop let, zie je geregeld meer “voorbeelden” van interspecifiek vogelcontact. Het valt me op dat Sperwers geregeld een grotere rover volgen. In het kielzog van bijvoorbeeld een Havik, maakt deze soort gebruik van de terugkerende rust (en daarbij afnemende oplettendheid) van vogels die kennelijk denken dat het gevaar is geweken. In groepen Wulpen vliegen niet zelden een of twee Tureluurs of Zwarte Ruiters mee. IJsgorzen “liften” mee in groepen Veldleeuweriken tijdens de najaarstrek. Zoeken ze veiligheid? Of gaan ze mee in de slipstream?

Andere vormen van onderlinge interactie: Eksters die een kijkje gaan nemen bij een neerstrijkende Buizerd. Valt er wat te halen? Of kleinere kraaiachtigen die de aanwezigheid van een Raaf niet kunnen verdragen. Een Merel die (om wat voor reden dan ook) een Kok- of Zilvermeeuw najaagt (in de Atlas van Nederlandse Broedvogels staat zelfs een tekening van een Grote Mantelmeeuw die dat overkomt!). Een Bergeend die in zijn ijver voor zijn kroost zelfs een veel grotere Nijlgans “afbluft”.

Bij het Mouwtje in Bussum bouwde voorjaar 2008 een paartje Meerkoeten hun nest op een halve meter van een knobbelzwaannest. Niet slecht bedacht in een park waar honden die worden uitgelaten graag te water gaan. Helaas ontzagen de logge burens bij het bezoeken van hun eigen nest het eenvoudige bouwsel bij hun

voordeur niet; ze walsten er gewoon overheen. Het blijft de moeite waard om eens op dit soort verschijnselen te letten. Het maakt het kijken naar vogels zoveel boeiender dan alleen maar een kruisje zetten op de soortenlijst van de dag.

Verder zijn er ook tal van grensoverschrijdingen. Waarbij het niet alleen gaat om vogelsoorten onderling. Kautwtjes die op de rug van een schaap nestmateriaal komen plukken. Kraaiachtigen die een Vos met prooi volgen in de hoop een graantje mee te pikken. In andere landen doen gieren dat bij grotere predators, zoals leeuwen. Koereigers en Ossenpikkers die kuddes volgen. En we kennen natuurlijk ook de mensvolgers. De Gierzwaluw die onze bouwkunst weet te waarderen. De Grutto die gedijt bij de gratie van het boerenbedrijf. Trendvolgers - en daarmee kwetsbaar door veranderingen in onze samenleving.

Tot besluit. Een leuke variant van dat mensvolgen (nou ja, volgen?) beleefde ik tijdens een herfstwandeling. Een juveniele Havik vloog telkens zo’n vijftig meter voor mij uit, wachtte op een paal of struik tot ik tot op ongeveer tien meter genaderd was en vloog weer vooruit. Hoopte hij erop dat ik een prooidier zou opstoten? Na zeven minuten verdween mijn metgezel. Wat was de aanleiding voor zijn vertrek? Geen idee!

Diergedrag blijft boeiend.

Uit de veren

Werkgroepen Subgroep Avifauna	Coördinatoren	tel. nrs.	
1. Watervogeltelling	Guus Proost	035 52 51 661	g.proost@tiscali.nl
2. Midwintertelling	Rob Kole	033 29 99 408	rkole@wxs.nl
3. Eempoldertellingen	Jan Mooij	035 54 29 725	mooij.noorman@planet.nl
4. Weidevogelnestbescherming	Gert Bieshaar/ Frits During	035 53 11 002	g.bieshaar1@kpnplanet.nl
5. Tuinvogelonderzoek	Fernand Jager	035 69 33 553	f.c.jager@planet.nl
6. Gier-, Oever- en Huiszwaluwen	Dick Jonkers	035 52 60 456	dickjonkers@tiscali.nl
7. Boerenzwaluwen	Dick Jonkers/ Jelle Harder	035 52 60 456	dickjonkers@tiscali.nl
8. Telpost Corversbos	Fred van Klaveren	035 65 61 341	f.vanklaveren@casema.nl
9. Vogelringstation	Dick Jonkers	035 52 60 456	ringstation@vwggooi.nl
10. Nestkasten	Ronald Beskers	035 53 87 341	nestkastonderzoek@vwggooi.nl
11. Steenuilen	Frank van de Weijer	035 53 11 207	fh.vd.weijer@hccnet.nl
12. Kerkuilen	Harry de Rooij / Gerard Mijnhout	035 62 89 470	harryderooij@planet.nl
13. Roofvogels	Harry de Rooy	035 62 89 470	harryderooij@planet.nl
14. IJsvogels	Jelle Harder	035 69 37858	ijsvogels@vwggooi.nl

Verslag Avifaunavergadering 21 januari 2009

Jan Mooij

Op woensdagavond 21 januari is weer een vergadering gehouden van de Subgroep Avifauna. Er was veel belangstelling. De belangrijkste punten uit de vergadering waren:

- Jelle Harder heeft een brief aan het bestuur gericht omdat hij zich zorgen maakt over het beleid. Veel aanwezigen waren het er mee eens dat dit een belangrijk punt is, maar behandeling in deze vergadering zou te weinig tijd over laten voor de andere punten. Daarom is besloten om aan deze brief, naast een gesprek van Jelle met het bestuur, een extra vergadering te wijden. Deze vindt plaats op 23 februari, waarschijnlijk in Westerheem.
- Bij de inventarisaties wordt voorgesteld om, naast de voortzetting van de inventarisatie van de Loenderveense Plas en de afgesproken inventarisatie van De Kampen op weidevogels, een project te beginnen voor akkervogels. Het Goois Natuurreservaat wil het beheer van akkerranden verbeteren. Wij zouden dan kunnen helpen met de monitoring. GNR komt met een plan, wij bekijken wat de mogelijkheden zijn. De groep in Huizen gaat door, men kijkt nog wat men gaat doen.
- Wat betreft natuurbescherming wordt voorgesteld om samenwerking te zoeken met algemene organisaties, b.v. Vrienden van het Gooi. Procedurele acties moeten wij dan aan hen overlaten, wij concentreren ons op inhoudelijke ondersteuning.
- Een discussie over de samenwerking met de SVN (Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland) leidt tot de conclusie dat wij goed op een rijtje moeten zetten wat de voor- en nadelen van zo'n samenwerking zijn. Het bestuur van de VWG behandelt dit verder.
- De contactavonden worden slecht bezocht. Degenen die wel komen zijn echter enthousiast over deze avonden. Misschien helpt het als er meer aandacht wordt besteed aan de aankondiging.
- De waarnemingskaartjes worden steeds minder gebruikt, terwijl het gebruik van waarneming.nl en het Goois vogelnet toeneemt. Er lopen gesprekken over samenwerking, maar voorlopig worden de kaartjes gehandhaafd.
- Na enige discussie wordt als vogel van het jaar de Boomklever gekozen. Dick Jonkers zal dit coördineren met assistentie van Fred van Klaveren en Jan Mooij.

Boekbespreking

De wijsheid van vogels

In november 2008 verscheen het boek *De wijsheid van vogels* van de Engelse ornitholoog Tim Birkhead. Het is een rijk en schitterend geïllustreerd boek over de geschiedenis van de ornithologie. Een boek dat bol staat van de anekdotes, feiten en spannende verhalen. Een schatkamer vol wetenswaardigheden en een 'must' voor iedere vogelliefhebber.

Lenny Langerveld

Kennis over vogels was een ratjetoe van mythes en legenden, praatjes van toverkollen en bijgeloof van raaskallende fanatici. Gaandeweg hebben we afgerekend met het bijgeloof en wetenschappelijk inzichten verworven. Maar waarop is die vogelkennis eigenlijk gebaseerd? En wat waren onze bronnen? En hoe weten we eigenlijk zo zeker dat wat we NU weten, wél klopt? Tim Birkhead probeert deze vragen te beantwoorden. Hij volgt het spoor van onze kennis terug, ver terug.

Hij begint bij de Griekse filosoof Aristoteles. Aristoteles vond vogels een uiterst dankbaar onderwerp en schreef gedreven over hun voortplanting, trekgedrag, anatomie, ontwikkeling en territorium. Zijn werk raakte aanvankelijk in de vergetelheid, maar werd in de 12e eeuw in West-Europa herontdekt en verwerkt in de zogenaamde bestiaria, boeken over dieren en hun eigenschappen. In hun eigen tijd waren het dé zoölogische

naslagwerken. Ze bestonden uit een mix van kennis en christelijk moralisme. De volgende generatie encyclopedieën over vogels waren de emblemata, zinnebeeldige platen met bijschriften. De religieuze boodschap was vervangen door een symbolische, het hoge onzingehalte bleef.

De allereerste ornithologen die de folklore verruilden voor onvervalste wetenschap, waren in de 17^e eeuw de Engelse ornithologen John Ray en zijn veel te jong overleden leerling en latere collega Francis Willughby. Zij verwierpen alle folkloristische rimram en beperkten zich tot observaties en experimenten. Ray was de eerste die met een wijds gebaar de mythes en de folklore van zijn voorgangers ter zijde schoof om zich vervolgens te concentreren op verifieerbare feiten en onomstotelijke kennis. Hij deelde vogels in naar land- en watersoorten en daarbinnen naar de vorm van hun snavel en hun voeten. Hij was bovendien de eerste die de juiste onderzoeksvragen stelde: Waarom leggen vogels eieren en baren ze geen jongen? Waarom voeden ze hun jongen met hun snavel in plaats van ze te zogen? Waarom groeien vogels zo snel in vergelijking met zoogdieren?

Hoe onze kennis zich ontwikkelde, laat Birkhead zien aan de hand van een aantal concrete voorbeelden.

Neem de vogeltrek. In de 17^e eeuw was het bestaan van de vogeltrek geenszins algemeen aanvaard. Men ziet wel dat vogels trekken, maar heeft geen idee hoe ze dat fiksen. Na komische controverses en cynische experimenten op bijvoorbeeld zwaluwen die in water werden ondergedompeld en uiteraard binnen de kortste tijd bezweken, werd pas in de jaren '60 van de 20^e eeuw de eerste wetenschappelijke studie naar de vogeltrek gedaan. Er werd aangenomen dat vogels van

een inwendige klok gebruik maken bij het zoeken naar hun winterverblijf. Door vogels mee te nemen in een vliegtuig naar Afrika konden worden bewezen dat de seizoensonrust die vogels bevangt te maken heeft met de trekafstand die ze moeten afleggen. En rond 1940 ontdekte men dat kooivogels van een bepaalde soort in het najaar, door trekonrust bevangen, allemaal in dezelfde richting gingen zitten.

Birkhead is een begenadigd verhalenverteller. Hij neemt je vakkundig bij de hand, sleurt je het ene moment de wereld in van hedendaagse computergestuurde telstations, terwijl je het volgende moment met hem landt in een middeleeuwse abdij. Met erbarmen schrijft hij over al die wetenschappers die zo hard zwoegden maar toch hun misvattingen niet los

konden laten en manmoedig in hun dwaalspoor verder ploeterden.

Wie denkt dat het een boek voor vakgenoten is, vergist zich. Het boek is uitermate leesbaar en geschreven voor een groot publiek. Meer nog dan de tekst, verdienen de afbeeldingen een eervolle vermelding. Een keur aan tekeningen verlevendigt het boek en er is bepaald niet op het beeld beknibbeld. Om de twee of drie pagina's kun je genieten van alweer een paginagrote prent. Een kleine opsomming: broedende Ooievaars uit 1873, Wielewalen die in 1905 werden getekend, Indigogorzen uit 1741 en afbeeldingen van vogelvangsters uit 1639.

Kortom: Iedereen die zichzelf een vogelliefhebber noemt, kan niet om dit boek heen. Een aanrader.

Tim Birkhead 2008: De wijsheid van vogels – een geïllustreerde geschiedenis van de ornithologie. De Bezige Bij Amsterdam. Hardcover. 480 blz. € 39,90. ISBN87 89 23 43 60 41

Na al die tijd toch wat bereikt!

Roel Huizenga

Als vervolg op het artikel 'Mijn gierzwaluwbelevissen (De Korhaan 42 (1): 27-28 over mijn ervaringen met Gierzwaluwen en hun bescherming wil ik een kleine aanvulling geven. Gelukkig heb ik in de oude kast aan mijn huis weer broedende Gierzwaluwen. De nieuwe kasten zijn nog niet bezet, maar daar had ik ook geen rekening mee gehouden,

omdat ik deze pas in het najaar van 2007 heb opgehangen. Gewoonlijk duurt het een aantal jaren voordat nieuwe nestkasten bezet raken.

Ventilatieopeningen kunnen geschikt gemaakt worden voor Gierzwaluwen

Veel belangrijker nieuws is, dat de Woningcorporatie Alliantie gereageerd heeft. Door een intern misverstand en het vertrek van een aantal betrokkenen kwam het contact, zoals ik al eerder aangaf, op een laag pitje te staan. Het in het verleden gevoerde overleg heeft toch doorgewerkt. Het gevolg daarvan is, dat binnen de Alliantie het directiebesluit is genomen om vanaf half 2007 bij alle nieuwbouw rekening te houden met broedgelegenheid voor o.a. de Gierzwaluw. Ook bij de uit te voeren renovaties zal dit besluit van toepassing zijn. Het eerste resultaat is al zichtbaar bij de nieuwbouw aan de Ruijterstraat in Huizen, waar 36 gierzwaluw dakpannen zijn aangebracht, 12 aan de noordzijde en 24 aan de oostkant. Indien nodig zal het overleg, waarop ik zowel mondeling als schriftelijk heb aangedrongen, worden hervat. Tevens heb ik de suggestie gedaan om de ontstane achterstand bij het aanbrengen van broedgelegenheid en het feit dat de Alliantie een voorbeeldfunctie in de regio heeft, aan het kantoor in Huizen een stuk of 50 nestkasten op te hangen. Zodoende kan deze achterstand wat worden ingelopen.

Nieuwe uitgaven van de Vogelwerkgroep

Publicaties zijn te lenen uit de verenigingsbibliotheek. De medewerkers krijgen gratis een exemplaar.

Dick Jonkers

Broedvogels in Gooise nestkasten in 2008

Na de afsluiting van het broedseizoen 2008 is er over een aaneensluitende periode van jaar onafgebroken nestkastonderzoek in het Gooi uitgevoerd. Een prestatie van formaat. Er is er weer heel wat afgesjouwd om vast te stellen welke broedvogels gebruik maakten van de 1246 gecontroleerde Gooise nestkasten. Meer dan driekwart daarvan was bezet. Helaas zijn twee terreinen (Eikenrode en Sypestein in Loosdrecht) met in totaal 59 nestkasten niet gecontroleerd. Dat is jammer, want hiermee is een waardevolle en zeer lange controlereeks onderbroken. Liefhebbers voor het onderzoeken van de nestkasten op deze landgoederen kunnen zich kunnen zich opgeven bij de onderzoekcoördinator Ronald Beskers (zie de rubriek Uit de veren). Gemiddeld controleerden de 18 medewerkers bijna 75 nestkasten. In totaal herbergden de

nestkasten dertien verschillende soorten broedvogels. Het aantal broedsels van de dominante soorten Kool- en Pimpelmees was ongeveer gelijk aan dat van 2007. Hierbij moet wel bedacht worden dat er dit jaar enkele gebieden niet zijn bekeken en vergelijkingen dan niet opgaan. Net als elders in het land blijft het aantal broedsel van de Zwarte Mees zorgelijk, hoewel er dit jaar wat meer paren waren. Door meer controles van de voor Holenduiven geschikte kasten waren de resultaten beter. Er vonden 16 eerste broedsels plaats, dertien tweede en drie derde. In enkele kasten nestelden Winterkoningen en Roodborsten. Het aantal Bonte Vliegenvangers nam iets af, maar op lang termijn is de situatie stabiel. Er werd nog maar één broedgeval van een Gekraagde Roodstaart vastgesteld.

Beskers, R.E.. 2008. Goois Nestkastonderzoek. Jaarverslag 2008. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 174

Vogeltellingen in de tuin

Met de regelmaat van een klok verschijnt ieder jaar het verslag over het tuinvogelonderzoek, dat inmiddels al 16 jaar aan de gang is. Hieraan hebben in 2008 38 leden deelgenomen, waarvan een aantal dit al vanaf het begin doet. In totaal namen zij in 2007 67 verschillende vogelsoorten waar. Daar zaten er diverse bij die zich normaliter niet zo snel in tuinen vertonen. Houtsnip, Grote Gele Kwikstaart, Zwarte Roodstaart en Vuurgoudhaan vallen onder die groep. Vanaf 2004 liet het voorkomen van de Huismus in de tuinen een stijging zien. De soort stond op de elfde plaats van meest voorkomende vogels. In de broedtijd nam het percentage tuinen toe waarin de soort werd waargenomen. Dit wordt

toegeschreven aan het uitzwermen van de ouders, die op zoek gaan naar voedsel voor hun jongen. Omdat uit de winterperiode de meeste gegevens binnenkomen, is het aantal soorten berekend dat gemiddeld per week aanwezig is. Van 1992 tot 2003 nam dit toe van 10,0 naar 13,9; daarna is er geen duidelijke toename meer. Er is een poging gedaan om te berekenen wanneer de eerste Roodborsten en Vinken weer verschenen in de herfst. Dat bleek gemiddeld respectievelijk in de eerste en tweede week van november te zijn. Daarna bleven beide soorten zich tot in de derde week van mei vertonen. Dit laatste vraagt om nader onderzoek !

Jager F.C. 2008. Tuinvogels 2007. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave 175.

Overname promotie en verkoop

Hade Rijvers

Sinds 1 januari heb ik, Hade Rijvers, de werkzaamheden van de promotiekraam van Bertus van den Brink overgenomen. Ik ben vanaf juni 2006 lid van de VWG.

Toen ik lid werd wist ik niet dat de vogelwerkgroep zo actief is. Na een aantal keren met veel plezier de vogelherkenningscursus gedaan te hebben raakte ik ook meer bekend met de andere leden. Zodoende kwam ik Bertus natuurlijk ook regelmatig tegen, hetzij bij de cursus, excursie of bij een evenement. Ik vind het zelf erg leuk om mensen enthousiast te maken voor de VWG, vooral omdat ik zelf ontdekt heb hoe ontzettend leuk vogelen is. Er zijn zoveel (vooral kleine)

dingen die mensen niet weten, zoals gedrag van vogels maar ook de vele soorten en vooral ook schitterende vogels die wij in Nederland hebben. Ondanks het feit dat we maar een klein koud kikkerlandje zijn!

Door op allerlei evenementen te staan die met de natuur te maken hebben, word je als vereniging bekender bij de mensen en zodoende kan je ze enthousiast maken voor het werk van de Vogelwerkgroep. Met het verkopen van boeken en andere producten maak je het voor mensen aantrekkelijker om naar de kraam toe te komen en zo raak je ook gemakkelijker aan de praat met mensen en kan je ze eventueel enthousiast maken voor de Vogelwerkgroep. Ik ben in het afgelopen jaar een aantal keren met Bertus mee geweest en heb de promotiekraam met veel plezier gedaan. De mogelijkheid om vogelboeken of andere producten te bestellen blijft bestaan, maar zal dan ook via mij lopen. (zie adresgegevens hieronder) Hierbij wil ik natuurlijk Bertus nog hartelijk bedanken voor al het werk dat hij in de afgelopen jaren voor de promotiekraam heeft gedaan.

Mochten er nog mensen zijn die mij af en toe willen assisteren, dan hoor ik dat graag!

Hade Rijvers (035-6923110 / 0624526918, promotie@vwggooi.nl)

Netwerk van nestkastonderzoekers

Afgelopen zomer hebben een aantal vogelwerkgroepen uit het hele land het initiatief genomen tot het oprichten van een landelijk nestkastenonderzoeknetwerk, speciaal gericht op zangvogels (van mezen, Boomklevers, zwaluwen en vliegenvangers tot Kauwen en Holenduiven). Ronals Beskers als de stimulator van de Werkgroep Nestkasten van de VWG is mede-initiator.

Zaterdag 21 maart 2009 (10.00-16.00 uur) wordt een eerste landelijke bijeenkomst georganiseerd op het NIOO in Heteren. Hierop wil men met geïnteresseerde nestkastcontroleurs en ringers, afgevaardigden van vogelwerkgroepen met nestkastonderzoek en wetenschappelijke onderzoekers bijeenbrengen. Met die gebruikers van nestkasten wordt besproken wat men wil bereiken en hoe men dat denkt te kunnen gaan doen. Alle deelnemende partijen geven presentaties. Het programma wordt nog bekend gemaakt, waarna er verder opties en voorstellen worden besproken!

Zie voor meer informatie de website www.vwggooi.nl

Boekbespreking

Hans Peeters & Kim Wheeler: Vogels en de wet

Werkzaamheden aan daken waaronder vogels broeden, het afsteken van huiszwaluwnesten, grondverzet bij oeverzwaluwkolonies. Zo zijn er nog wel meer zaken waarvan vogelliefhebbers zich afvragen of dit zo maar mag. Voor hen die daar meer over willen weten is dit boekje een uitkomst.

Dick Jonkers

Via een leeswijzer wordt men meteen verwezen naar de wet- en regelgeving voor bijvoorbeeld verstoring in en buiten het broedseizoen. Jacht en schadebestrijding en wat daarbij is toegestaan, brengt de lezer op het goede spoor, zodat gehandeld kan worden wanneer er dingen fout gaan. De handel en het in bezit hebben van vogels is een ander onderwerp dat wordt behandeld. Naar onderzoek aan vogels wordt nogal eens met een kritisch oog gekeken door de buitenwacht. Gegevens hierover kan men vinden bij inventarisaties, het ringen van vogels en procedures die gelden voor onderzoek naar bijvoorbeeld botulisme en vogelgriep. Er wordt apart aandacht geschonken aan beschermde natuurgebieden. Meer dan vijftig op overzichtelijke wijze bijeengebrachte onderwerpen komen aan bod. Hierdoor is deze publicatie een naslagwerk geworden met informatie over de wettelijke bescherming van vogels. Een begrippenlijst en een lijst met nuttige adressen zijn opgenomen. Handig zijn de leeswijzer en de pictogrammen die verwijzen naar extra specifieke informatie en nuttige wetenswaardigheden. Verder is met name van belang dat in diverse hoofdstukken wordt aangegeven hoe burgers kunnen handelen.

Hans Peeters & Kim Wheeler 2008. Vogels en de Wet.nl. Vereniging Politie Dieren- en Milieubescherming/Vogelbescherming Nederland /KNNV Uitgeverij. Paperback. 336 pagina's. 107 kleurenfoto's. ISBN 987 90 5012 918. Prijs € 29,95. Ledenprijs KNNV en Vogelbescherming €24,95.

Vliegensvluggertje

Vliegensvluggertjes: de e-mail-Nieuwsbrief van Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, bedoeld om de leden snel en adequaat te informeren. De verschijning is onregelmatig; alleen wanneer het nodig is. Gebruik is gemaakt van zoveel mogelijk bekende e-mailadressen van onze leden. Gewerkt wordt aan een systeem waarbij u uzelf kunt aan- en afmelden op de site, maar tot die tijd kan dat per e-mail: nieuwsbriefvvg@vwggooi.nl

VWG-vacatures: wie wil?

De Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken kent veel actieve en veel ondersteunende leden. Voor de volgende taken worden actieve leden gezocht. Als je belangstelling hebt, aarzel dan niet en neem contact op met één van de bestuursleden. De adressen staan achterin De Korhaan.

Onderdeel	Omschrijving
Subgroep Vogelherkenning: <ul style="list-style-type: none"> - Cursusleiders - Assistenten 	<p>Er worden cursussen gegeven aan jeugdigen en aan volwassenen. Voor beide cursussen is plaats voor enthousiaste cursusleiders met kennis over vogels en de gave om die kennis over te dragen. Gewerkt wordt o.a. met digitale presentaties, maar er vinden ook excursies "buiten" plaats.</p>
Subgroep Communicatie <ul style="list-style-type: none"> - Bestuurslid - Redactie De Korhaan - Redactie website - Promotiekraam - Contactavonden: koffie - Vliegensvluggertje 	<p>Als coördinator treedt nu nog Rien Rense op, maar vervanging wordt gezocht omdat Rien is gepromoveerd tot voorzitter.</p>
	<p>In deze subgroep wordt ons verenigingsblad De Korhaan verzorgd. Er is een actieve redactie, maar uitbreiding in de vorm van een "nieuwsgaarder" met vlotte pen en camera is welkom.</p>
	<p>De site www.vwggooi.nl is nieuw en voor het bijhouden van de "content" moet nog een redactie worden gevormd. Wie heeft belangstelling voor de uitdaging van (hoofd)redacteur?</p>
	<p>Wie wil nu en dan assisteren in de promotiekraam?</p>
	<p>Wie wil nu en dan tijdens contactavonden voor de koffie zorgen?</p>
	<p>Voor de redactie en het verzenden van de digitale ledennieuwsbrief "Het Vliegensvluggertje" zoeken we een redacteur.</p>
Werkgroep Nestkasten <ul style="list-style-type: none"> - Controleurs - Maken van nestkasten 	<p>De werkgroep nestkasten zoekt nog drie controleurs voor de gebieden Crailo-2, Bikbergen-2, en Raboes (Laren). Bovendien wordt iemand gezocht die de controleur van St. Michael wil bijstaan. Het gaat om 8 controles in de maanden april en mei; elke controle neemt 2 tot 3 uur in beslag. Ook wordt een doe-het-zelver gezocht die mee wil helpen met het maken van nestkasten. U kunt zich aanmelden bij de coördinator Ronald Beskers via nestkastonderzoek@vwggooi.nl of 035-5387341.</p>

Leidraad inzenden foto's en/of illustraties

Het komt veel voor dat aangeboden foto's voor plaatsing in De Korhaan qua resolutie vaak onder de maat zijn, vandaar een aantal aanbevelingen:

- de foto's moeten ca.300 dpi zijn of minimaal 1 Mb.
- de foto's versturen als bijlage met een mail-programma en dus niet vanuit een fotobewerkingsprogramma, want daar vindt vaak compressie plaats.

Stuur met de mail max. 1 à 2 foto's per keer om up- en/of download-problemen te voorkomen.

Frans van Lier

Veldwaarnemingen

Engbert van Oort

Dodaars		06-12-08	2	De Vecht, Loenen, H. en N van Tol, foeragerend
Kwak		21-06-08	1	Loodijk, Bussum, C. de Vink, overvliegend
Grote Zilverreiger v.a.		13-10-08	13	3 locaties, H. en N. van Tol, E. Klomp, veelal foeragerend
Krooneend		03-12-08	1	De Vecht, Loenen, N. van Tol, foeragerend
Brilduiker		07-12-08	7	Loenderveense Plas, Loenen, H. en N van Tol, foeragerend
Nonnetje	v.a.	07-12-08	10	2 locaties, H. en N. van Tol, G. en E. van Oort, foeragerend
Grote Zaagbek		07-12-08	1	Vuntus Plas, Loosdrecht, H. en N van Tol, foeragerend
Blauwe Kiekendief v.a.		05-11-08	2x	2 locaties, Polders te Eemnes, D. Jonkers, foeragerend
Havik		27-09-08	1	Hilversum Zuid, E. Klomp, stoeiend/ruziënd met buizerd
Havik		07-01-09	1	Wakkerendijk, Eemnes, D. Jonkers, E. van Oort, houtduif mantelend
Sperwer	v.a.	29-12-08	2x	2 locaties, E. Klomp, D. Jonkers, overvliegend en foerag.
Torenvalk	v.a.	29-09-08	5x	5 locaties, E. Klomp, veelal foeragerend
Slechtvalk	v.a.	01-08-08	2x	2 locaties, M. de Graaf, D. Jonkers, foeragerend
Waterral	v.a.	15-11-08	3x	3 locaties, D. Jonkers, H. en N. van Tol, uitsluitend gehoord
Watersnip		05-11-08	62	Noordpolder te Veld, Eemnes, D. Jonkers, rustend en foeragerend
Houtsnip	v.a.	02-11-08	4x	3 locaties, H. en N. van Tol, E. Klomp, rustend en foeragerend
Zwarte Ruiters		04-11-08	1	Noordpolder te Veld, Eemnes, D. Jonkers, overvliegend
Dwergmeeuw		08-09-08	1	Centrum Bussum, C. de Vink, overvliegend
Reuzenster		08-09-08	3	Bovenmeent, Hilversum, C. de Vink, rustend en overvliegend
Halsbandparkiet		28-12-08	3	Echobos, Muiderberg, M. de Graaf, overvliegend
Steenuil		29-12-08	1	Zuidpolder te Veld, Eembrugge, E. van Oort, foeragerend
Bosuil		07-12-08	1	Eendenkooi, Tienhoven, H. en N van Tol, rustend
IJsvogel	v.a.	30-10-08	9x	9 locaties, H. en N. van Tol I, J. Platteel, foeragerend en rustend
Draaihals		22-09-08	1	Aardjesberg, Westerheide, C. de Vink, laag vliegend over heide
Groene Specht	v.a.	17-09-08	9x	9 locaties, E.Klomp, M. de Graaf, foeragerend en gehoord
Zwarte Specht	v.a.	13-1-080	5x	5 locaties, G. Bretz, M. de Graaf, E. Klomp, veelal roepend
Waterpieper		20-12-08	4	Maatpolder, Eemnes, D. Jonkers, E. van Oort, foeragerend
Oeverpieper	v.a.	22-09-08	2x	2 locaties, D. Jonkers, E. van Oort, C. de Vink, foeragerend
Grote Gele Kwikstaart v.a.		09-11-08	6x	5 locaties, M. de Graaf, D. Jonkers, foeragerend
Roodborsttapuit		05-11-08	1	Noordpolder te Veld, Eemnes, D. Jonkers, foeragerend
Tapuit		05-11-08	2	De Kampen, Blaricum, D. Jonkers, foeragerend
Koperwiek		19-12-08	64	Duinkerken, Vreeland, E. en G. van Oort, foeragerend en rustend
Kramsvogel		19-12-08	60	Oostkanaaldijk, Nigtevecht, E. en G. van Oort, foeragerend
Tjiftjaf		15-11-08	1	Noordpolder te Veld, Eemnes, D. Jonkers, foeragerend
Zwarte mees	v.a.	29-11-08	3x	2 locaties, E. Klomp, H. en N. van Tol, foeragerend in tuinen
Klapekster	v.a.	28-12-08	2x	3 locaties, E. van Dongen, H. en N. van Tol, H. Vos, foeragerend
Ekster		11-01-09	21	Maatpolder, Eemnes, D. Jonkers, slaappleats
Raaf	v.a.	29-10-08	4x	2 locaties, D. Jonkers, E. Klomp, foeragerend en overvl.
Ringmus		29-11-08	15	Kickestein, Loenen, H. van Tol, foeragerend in tuin
Keep		30-11-08	1	Kickestein, Loenen, H. en N. van Tol, foeragerend in tuin
Groenling	v.a.	29-11-08	19	2 locaties, H. van Tol, VRS, foeragerend en overvliegend
Putter	v.a.	21-08-08	66	3 locaties, E. Klomp, C. de Vink, veelal foeragerend
Sijsjes		03-01-09	15	Alambrechtskade, Vreeland, H. en N. van Tol, foeragerend
Barmsijs		03-01-09	5	Alambrechtskade, Vreeland, H. en N. van Tol, foeragerend

Goudvink	v.a.	12-10-08	7x	3 locaties, E. Klomp, VRS, foeragerend en overvliegend
Appelvink		v.a.03-11	4x	2 locaties, E. Klomp, D. Jonkers, zowel rustend als overvliegend

Vogel van het jaar 2009: Boomklever

Dick Jonkers, Fred van Klaveren, Jan Mooij

De Boomklever is een kenmerkende soort voor bossen en parkachtige landschappen waarin op veel plaatsen dikke oude loofbomen aanwezig zijn. Daarnaast zijn zij ook te vinden binnen de bebouwing waar oud loofhout aanwezig is. Hun broedplaatsen bestaan uit hollen en nestkasten, waarvan zij de toegangen dichtmetselen. De verspreiding beperkt zich hoofdzakelijk tot het Gooi, al zijn er ook hier en daar gebieden in het Vechtplassengebied waar zij zich gevestigd hebben. Ook in Eemland is recent een broedgeval geconstateerd. In de afgelopen 25 jaar heeft er een uitbreiding van het broedareaal plaatsgevonden. Buiten de broedtijd zwerven Boomklevers rond en

verschijnen op plaatsen waar zij normaliter nooit worden gezien.

Wij zijn benieuwd waar de Boomklever zich anno 2009 ophoudt en vragen daarom ieder lid zijn waarnemingen van exemplaren en de plaats waar die gehoord of gezien zijn te melden. Het doorgeven van nestelplaatsen (natuurlijke holte of nestkast) mag maar hoeft niet. De meldingen kunnen worden doorgegeven op waarnemingskaartjes die kunnen worden opgestuurd naar de postbus van de Vogelwerkgroep, via e-mail boomklever@vvg.nl of via de website van de VVWG bij de afbeelding met de Boomklever en de tekst 'Waarnemingen klik hier'.

In De Korhaan en op de website zal regelmatig informatie over de Boomklever verschijnen.

Mutaties Ledenbestand

Nieuwe Leden

C N DE BOER	WALDECKLAAN 35	1213 XV	HILVERSUM	035	6854573	G
B BOKDAM	KAMERLINGH ONNESWEG 270	1223 JR	HILVERSUM	G		
MW M J HARING	ZWALUWLAAN 89	1403 BH	BUSSUM	035	6917748	G
MW A MEULMEESTER	BERNISSESTRAAT 9-3H	1079 ZR	AMSTERDAM	020	5904089	G
M OORT	MOZARTLAAN 1	1217 CM	HILVERSUM	035	6214471	G
H T PIERSMA	BAARS 21	1261 PD	BLARICUM	035	5262850	G
MW C RHIJNSBURGER	KLOOSTER 41	1251 WR	LAREN	06	51331645	G
MW M VAN TOL	LAAN VAN VLAANDEREN 112	1066 KS	AMSTERDAM	G		
MW H WIT	SCHEIMEL 7	1261 VD	BLARICUM	035	5383780	G
MW A YNTEMA	MOLENEIND 9	1241 NE	KORTENHOEF	035	6560973	G

Adreswijzigingen

M OOSTERMAN	KERKSTRAAT 24B	3741 AK	BAARN	035	5413473	G
-------------	----------------	---------	-------	-----	---------	---

Overleden

MW L BUWALDA-TERLET	UTRECHTSEWEG 52	1213 TW	HILVERSUM	035	6210170	G
A DE LATER	ERFGOOIERSSTRAAT 637	1222 AW	HILVERSUM	035	6857023	G

Bedankt

J H VAN DEN ESHOF	RIETGORS 35	3755 GA	EEMNES	035	5311097	G
P H FUCHS	LAAN V BRUNSWYK 65	6212 HD	MAASTRICHT	043	3219793	G
C HAGAN	STADHOUDERSLAAN 17A	3761 EJ	SOEST	035	6014927	H
M DE KONING	FRIESEWAL 30	1274 HE	HUIZEN	035	5266991	G
J M DE MOL VAN OTTERLOO	NIEUWEG 42	3755 AD	EEMNES	035	5388920	G
P SCHEFFER	EREPRIJS 26	1273 XK	HUIZEN	035	5256060	G

MW M STERN	WILLIBRORDUSLAAN 87	1216 PA	HILVERSUM	035	6223535	G
M STRUYS	WALRAVEN VAN HALLHOF 32	3762 XP	SOEST	035	6014269	J
MW H VAN DER VEN	ZEVERIJNSTRAAT 458	1216 HB	HILVERSUM	035	6213732	G
MW A DE VRIES-LEVIN	VAN RIEBEECKWEG 50 K302	1212 EM	HILVERSUM	035	6217972	G

Verslag van de Algemene Ledenvergadering d.d. 27 november 2008

Aanwezig van het bestuur:

Rien Rense, (voorzitter en bestuurslid/coördinator Subgroep Communicatie)

André Kerkhof (penningmeester)

Renée Beekman (secretaris)

Joke van Velsen (bestuurslid/coördinator Subgroep Excursies)

Bep Dwars (bestuurslid/coördinator Subgroep Algemene Zaken)

Piet Spoorenberg (bestuurslid/coördinator Avifauna)

Aanwezige leden volgens presentielijst: 64

Bericht van verhindering: Evert Constandse, Rob Kole, Gerry en Riny Kluyvers.

1.	<p>Opening en mededelingen.</p> <p>Voorzitter Rien Rense opent de vergadering om 20:00 uur en heet de aanwezigen welkom. Gert Bieshaar wordt gefeliciteerd met het behalen van de Natuur- en Milieuprijs voor de beste vrijwilliger. Gert krijgt van de vergadering een hartelijk applaus. Hij heeft de prijs ontvangen voor een project voor Boerenzwaluwen, dat hij samen met Dick Jonkers uitvoert. De voorzitter maakt de aanwezigen attent op de stand van het Vogelhospitaal uit Naarden, waar kaarten en dergelijke worden verkocht ten bate van het hospitaal. Jelle Harder vraagt aandacht voor de Noord-Hollandse natuurdag op 13 december aanstaande. Het programma daarvoor is hier vanavond te verkrijgen.</p>
2.	<p>Notulen ALV d.d. 27 maart 2008</p> <p>Elsje van der Velde vraagt wat er met het geld gedaan is uit het legaat van Yves Vogel. De voorzitter antwoordt dat met het geld en steun van Natuurmonumenten een uitkijkpost is gemaakt op de Hilversumse Bovenmeent. Er staat een verslag van de opening van de uitkijkpost op de website en in De Korhaan. Verder zijn er geen op- of aanmerkingen en onder dankzegging aan de secretaris worden de notulen goedgekeurd en vastgesteld.</p>
3.	<p>Beleid en begroting 2009</p> <p>De voorzitter houdt een inleiding op de stukken Beleid en Begroting 2009, dat hierbij integraal is opgenomen:</p> <p><i>Dames en heren,</i></p> <p><i>We zijn nu toe aan het hoofdpunt van de algemene ledenvergadering: het bespreken en vaststellen van het beleid en de begroting voor 2009. Het concept daarvoor hebt u kunnen lezen in De Korhaan van november.</i></p> <p><i>Ik wil allereerst opmerken dat aan het opstellen is meegewerkt door alle werkgroepen binnen de vereniging. De verschillende werkgroepen en subgroepen hebben beschreven wat zij in het komende jaar gaan doen, en zij hebben ook overwogen welke veranderingen nodig zijn. Op deze manier gaan we als VWG door met waar we goed in zijn, maar stellen we ons ook open voor vernieuwingen. Het stuk biedt daardoor niet alleen financiële informatie. Het biedt ook een volledig overzicht van onze activiteiten, waarmee we goed voor de dag kunnen komen.</i></p>

Ik wil iedereen die aan het stuk heeft meegewerkt dan ook bedanken voor zijn/haar bijdrage en vooral de penningmeester bedanken voor het vele werk.

Voor het bespreken van het stuk wil ik eerst enkele hoofdpunten vanuit het bestuur toelichten. Daarna zal André verschillende aanwezigen vragen om een toelichting op de plannen voor het komende jaar te geven, en aansluitend kunt u reageren en gaan we over tot de bespreking en vaststelling. Wij verwachten dat op deze manier de bespreking levendig wordt en dat het vele werk dat voor het opstellen is gedaan goed tot zijn recht zal komen.

Het beleid en de begroting voor 2009 blijven gericht op het goed functioneren als vereniging en het goed voortzetten van de bestaande activiteiten. Hieraan is nog genoeg te doen. Meer mensen moeten worden betrokken bij het werk van de vereniging, de drempels hiervoor moeten worden verlaagd en er moet niet te veel hooi op de vork worden genomen, zodat men met plezier blijft werken. Als niet duidelijk is hoe nieuwe activiteiten kunnen worden uitgevoerd, is terughoudendheid vereist. Waar mogelijk zullen nieuwe initiatieven worden gesteund. We gaan door met drie hoofdpunten: het werven van meer leden, het ontwikkelen van een jeugdbeleid en het verbeteren van de samenhang tussen de verschillende groepen.

Het bestuur wil de ambitie van de VWG voor natuurbescherming terugbrengen tot wat haalbaar is. Dat wil zeggen wel doorgaan met praktische natuurbescherming en onderzoek, maar stoppen met ruimtelijke en bestuurlijke procedures. Natuurbescherming kan dan onderdeel worden van de Subgroep Avifauna.

Als het haalbaar blijkt willen we meer doen aan de externe profilering van de VWG en de samenwerking met andere natuurorganisaties in het Gooi.

Het komende jaar zijn er enkele veranderingen in het bestuur.

Door de Subgroep Vogelherkenning is Wil Makkinje voorgesteld als bestuurslid. Daarmee komt een einde aan een periode waarin deze groep in het bestuur vertegenwoordigd werd door een waarnemer. De formele benoeming volgt later. Uiteraard zijn we verheugd over deze ontwikkeling.

Verder heeft Joke van Velsen in een bijeenkomst van de excursieleiders bekend gemaakt dat zij volgend jaar zal aftreden als coördinator excursies. Na een heel lange periode in het bestuur wil Joke nu plaats maken voor een nieuwe kracht, die nog door haar zal worden ingewerkt. Gezien haar grote betrokkenheid bij de VWG is het een moeilijk en moedig besluit geweest. Te zijner tijd zullen we aan haar vertrek ruim aandacht besteden. Het doet het bestuur deugd te kunnen melden dat Poul Hulzink zich kandidaat stelt om Joke op te volgen.”

Tot zover de inleidende toespraak van de voorzitter, die hierna de microfoon doorgeeft aan André Kerkhof.

Een van de speerpunten van het bestuur van het afgelopen jaar was het werven van leden, teneinde een grotere zeggenschap te krijgen als vereniging. Op dit moment hebben we ruim 730 leden. Het bestuur gaat hiermee door. En verder zal een aanzet worden gegeven om jeugdbeleid te ontwikkelen. Er ligt een voorstel om de contributie met 1 euro te verhogen, n.l. van 18 naar 19 euro. Het bestuur gaat door op de ingeslagen weg om de diverse werkgroepen meer met elkaar te verbinden. Avifauna zal daar een rol in kunnen en moeten spelen. De Subgroep Algemene Zaken houdt zich voornamelijk bezig met het beheer van het archief en de verzending van De Korhaan. Dit wordt gedaan door Bep Dwars. Verder valt onder deze subgroep de ledenadministratie, die de afgelopen 12 jaar werd verzorgd door Francien Wilms. Francien neemt vandaag afscheid als ledenadministratrice en Rien Rense spreekt haar met lovende woorden toe. Een paar maanden geleden hebben voorzitter en penningmeester een bezoek gebracht aan Francien en hebben de administratie bekeken die zij samen met haar zoon heeft opgezet. Beiden hebben grote bewondering voor het digitale netwerk dat Francien heeft opgebouwd. Francien ontvangt onder daverend applaus van de voorzitter een cadeaubon en een grote bos bloemen. Francien spreekt haar dank uit aan Bep

en André, met wie zij altijd heel plezierig heeft samengewerkt. Trudy Kroon zal het werk van Francien overnemen.

André mengt zich hierna tussen het publiek om de coördinatoren en de diverse mensen uit de werkgroepen het woord te geven, zodat elke werkgroep de gelegenheid krijgt zijn eigen beleid toe te lichten.

Poul Hulzink gaat als nieuwe coördinator van de Subgroep Excursies straks in eerste instantie proberen het aantal excursies te handhaven en samen met het grote aantal excursieleiders de bestaande structuur continueren.

De commissie Buitenland zal op dezelfde voet doorgaan met het organiseren van buitenlandse reizen en weekenden. Dit najaar heeft de commissie een reis georganiseerd voor een andere doelgroep dan de reguliere fervente vogelaars. Het tempo van de excursies was daarbij beduidend lager en de accenten lagen niet uitsluitend op het soorten jagen.

Binnen de subgroep Avifauna functioneert een enorm aantal werkgroepen. Het coördinatieteam zorgt ervoor dat alles soepel kan verlopen, dat bij knelpunten steun wordt geboden en naar oplossingen wordt gezocht. Er wordt door het team bekeken hoe het een rol kan spelen in het vogelbeschermingswerk. Ook stippelt het team het beleid voor het komende jaar uit, dat besproken wordt in de tweejaarlijkse vergaderingen. De verbinding tussen de werkgroepen zal worden verstevigd door mogelijke drempels te verlagen, en het organiseren van contactavonden. Het werk van de Subgroep Avifauna zal worden gestimuleerd, want naast het verwerken van gegevens is het veldwerk toch ook vooral leuk en nuttig.

De Werkgroep Weidevogelbescherming is zeer actief en heeft in diverse gebieden leuke successen behaald. In het voorjaar worden de nesten geteld en de boeren begeleid bij het maaien. In 2010 zal er een proef worden gedaan in de Noordpolder te Veld om te kijken hoe die ontwikkeld moet worden.

Als coördinator van de Werkgroep Zwaluwen licht Dick Jonkers toe dat er grote veranderingen op komst zijn in het onderzoek naar zwaluwen. Vogelbescherming gaat zich nog meer inzetten voor de bescherming van zwaluwen, o.a. de Boerenzwaluw. Speciale aandacht is er voor de gierzwaluw in de gemeente Huizen. Er zullen z.g. zwaluwenkringen worden opgezet en er zullen z.g. huiszwaluwenflats op palen worden geplaatst, die ca 4.000 euro per stuk kosten. Daarvoor ligt een aanvraag voor subsidie bij de Rabobank.

Het onderzoek bij de Waterleidingsplas in Loenen wordt gecoördineerd door Piet Spoorenberg. Er wordt geïnventariseerd met een groepje van 15 mensen. Waternet is bijzonder tevreden over de gegevens en heeft gevraagd ermee door gaan. De onervaren tellers lopen hier samen met ervaren tellers om zo het tellen te leren. Overigens is iedereen, die serieus aan de slag wil met het inventariseren van broedvogels, welkom om zich hiervoor aan te melden.

De ijsvogelwerkgroep zal er begin volgend jaar weer op uit trekken met de fluisterboot om nieuwe gebieden te onderzoeken op IJsvogels.

De dvd "IJsvogelwanden bouwen" loopt als een trein. 500 dvd's zijn er van verkocht en er zijn 500 nieuwe exemplaren bijbesteld. De opbrengst gaat in de pot van de ijsvogelwerkgroep voor o.a. onderhoud en verzekering.

De Werkgroep Nestkasten is bezig het nestkastenbestand te vernieuwen. De helft van de nestkasten is reeds vervangen. De werkgroep kan nog nieuwe controleurs gebruiken. Dus wie het leuk vindt om in de bossen mee te lopen en buiten in de natuur bezig te zijn kan zich aanmelden bij Ronald Beskers.

Over de Eempoldertellingen vertelt Peter Jan Senteur dat zij worden voortgezet.

De telpost in het Corversbos, o.l.v. Fred van Klaveren, bestaat 22 jaar. Er zijn inmiddels 3.3

	<p>miljoen vogels geteld. Het komend jaar tracht deze werkgroep antwoord te vinden op de vraag: Wat kun je daarmee?</p> <p>Het hele jaar door hebben de leden die werken bij het Vogelringstation op landgoed Oud-Naarden een vangopstelling voor ringonderzoek. Het team bestaat uit vijf mensen. Het ringstation is regelmatig doel van IVN –excursies. Behalve bij regen en sneeuw, wordt er elke zondag in het jaar geringd. Iedereen is welkom om te komen kijken of mee te komen doen</p> <p>De vogelherkenningscursus voor de jeugd heeft dit jaar minder deelnemers gehad dan vorig jaar. Van de twee leeftijdsgroepen is een groep samengesteld. Conny Leijdekker doet een oproep om meer kinderen op te geven.</p> <p>De vogelherkenningscursus voor volwassenen is aan grote veranderingen onderhevig. Er wordt druk gewerkt aan modernisering van het lesmateriaal. Er zijn op dit moment al prachtige digitale presentaties gemaakt.</p> <p>Wat betreft de communicatie wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een extern netwerk en aan het opbouwen van contacten en samenwerking met andere organisaties. Tevens wordt gewerkt aan het opbouwen van relaties met de pers.</p> <p>De website is belangrijk om intern informatie uit te wisselen maar vooral om de vereniging naar buiten te presenteren. De website is dit jaar uitgebreid en verder ontwikkeld door Helmoet Vos en Dirk Prop, die op de ingeslagen weg doorgaan.</p> <p>Aangezien er verder geen vragen of opmerkingen zijn over de stukken, stelt de voorzitter vast dat door de vergadering goedkeuring is verleend aan het voorgestelde beleid en de begroting 2009.</p>
4.	<p>Rondvraag en sluiting</p> <p>Hade Rijvers stelt zich voor aan de vergadering en deelt mee dat zij vanaf 1 januari 2009 de promotiestand van Bertus zal overnemen. De voorzitter spreekt zijn dank uit aan Bertus van den Brink voor het werk dat hij de afgelopen 12 jaar met de promotiestand heeft verricht. De koster van de kerk wordt bedankt voor zijn niet aflatende inzet, waarna de voorzitter de vergadering sluit.</p>

ZONNEZWANEN

nooit zag ik zwanen
 zo zich baden in het licht
 zo zichtbaar zich verzachten
 in de eerste warmte;
 zich laten drijven
 in de late winterzon
 terwijl het uiterst dunne
 vlies van ijs
 hun lijven dubbelt
 en het zonlicht onderstreept.

Uit "Licht zijn en de wolken tillen"
Uitgeverij Kwadraat, Utrecht

Jaarverslag 2008 Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

1. Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken was in 2008 als volgt samengesteld:

Voorzitter: Rien Rense
Secretaris: Renée Beekman
Penningmeester/vice-voorzitter: André Kerkhof
SG Algemene Zaken: Bep Dwars
SG Avifauna: Piet Spoorenberg
SG Natuurbescherming: vacant
SG Vogelcursus: vacant
SG Excursies: Joke van Velsen
SG Communicatie: Rien Rense

Penningmeester André Kerkhof zou in de najaarsvergadering aftreden. Na acht jaar vond hij het dringend tijd voor vernieuwing in het bestuur. Met respect voor dit standpunt is hem toch door het bestuur gevraagd om nog aan te blijven. Er was nog geen opvolger en het bestuur is onvolledig. André heeft hiermee ingestemd voor een periode van twee jaar. André is ook benoemd als vice-voorzitter. In de najaarsvergadering is Piet Spoorenberg benoemd als coördinator van de Subgroep Avifauna. Hiermee is een al enkele jaren bestaande vacature weer ingevuld. Voorzitter Rien Rense blijft de functie van coördinator Subgroep Communicatie ad interim vervullen tot een opvolger is gevonden. Er is nog geen nieuw bestuurslid namens de Subgroep Vogelherkenning in het bestuur benoemd. De bestuursvergaderingen zijn wel bijgewoond door een vertegenwoordiger van de Subgroep Vogelherkenning. Meestal was dit Paul van der Poel. Aan het eind van het jaar is Wil Makkinje door de Subgroep voorgedragen als bestuurslid. Na het vertrek eind december 2007 van Rob Kloosterman als coördinator van de Subgroep Natuurbescherming is er geen opvolger gevonden.

Het Algemeen Bestuur heeft het afgelopen jaar vijf keer vergaderd; het Dagelijks Bestuur (voorzitter, secretaris en penningmeester) komt circa 10 dagen eerder bijeen. Veel zaken worden afgewikkeld middels e-mail. Bijna het gehele bestuur heeft deelgenomen aan de twee jaarlijkse bijeenkomsten van Avifauna. Het bestuur heeft gesprekken gevoerd met de Subgroep Vogelherkenning en de Werkgroep Roofvogels over de wederzijdse verwachtingen en het verbeteren van de samenwerking binnen de vereniging.

Er waren algemene ledenvergaderingen op 27 maart en 27 november 2008. Deze hadden een goede opkomst met ongeveer 50 leden.

De kascommissie, bestaande uit Willem-Jan Hoefnagel, Hugo Weenen, en Pieter Jan Hegenbart heeft na controle de boekhouding van 2007 in orde bevonden. Willem-Jan Hoefnagel en Hugo Weenen hebben beide twee jaar zitting gehad in de kascommissie, en zijn afgetreden. Wobbe Kijlstra en Johan de Koning hebben zich beschikbaar gesteld en zijn door de voorjaarsvergadering benoemd.

In de voorjaarsvergadering zijn oorkondes van verdienste uitgereikt aan Hanneke Sevink en Harry de Rooij. Zij hebben zich bijzonder verdienstelijk gemaakt voor de bestudering en bescherming van roofvogels in de Roofvogelwerkgroep Het Gooi en in de landelijke Werkgroep Roofvogels.

Tijdens de najaarsvergadering is Francien Wilms door de voorzitter bedankt voor het verzorgen van de ledenadministratie. Zij heeft dit met ondersteuning van haar zoon in de afgelopen elf jaar naar volle tevredenheid verzorgd. Haar opvolgster, Trudie Kroon, zal nog door Francien worden ingewerkt.

2. Subgroep Avifauna

In 2008 is gestart met het stapsgewijs invulling geven van het voor 2009 geformuleerde beleid (zie hiervoor ook Beleid en Begroting 2009 in De Korhaan van november 2008).

1. Bekendheid van het avifaunawerk verhogen door presentaties door werkgroepen tijdens contact- en lezingavonden, en het leveren van bijdragen van de werkgroepen en het CT (Coördinatieteam) op de website van de VWG.
2. Het ondersteunen van de werkgroepen door het actief stimuleren van leden om mee te doen met avifaunawerk, en het verlagen van de drempel voor deelname met begeleiding en opleiding. Ook is er in 2008 een start gemaakt met het opzetten van een werkwijze voor de ondersteuning bij het verwerken en rapporteren van de onderzoeksresultaten.
3. Natuurbescherming als gezamenlijk aandachtsveld op te nemen in de avifauna, door natuurbescherming als vast agendapunt op te nemen tijdens vergaderingen van de Subgroep Avifauna. Ook is er in de gemeente Huizen gestart met het per gemeente een groepje van daar inwonende leden samenstellen, die lokale kennis van vogels en verbetermogelijkheden onder aandacht van gemeente brengen.

Vanuit het CT heeft Piet Spoorenberg als coördinator van de subgroep in het bestuur zitting genomen. Eind 2008 heeft Jan-Willem Lutje Schipholt aangegeven, dat hij vanwege een aanstaande verhuizing het CT begin 2009 zal verlaten.

De avond voor nieuwe leden eind 2007 heeft voor enkele werkgroepen nieuwe aanwas opgeleverd. Vanuit de subgroep wordt het betrekken van de leden als belangrijk gezien, voor het levend en actief houden van de vereniging. In het najaar van 2008 zijn mede daarom de contactavonden in Westerheem verzorgd vanuit de werkgroepen.

In overleg met de gemeente Huizen is gestart met een vogelinventarisatie in drie terreinen binnen deze gemeente. Anco Driessen heeft op verzoek van het CT de coördinatie van dit project op zich genomen. Een aantal van de in Huizen wonende leden heeft hier in 2008 vol enthousiasme de vogels geïnventariseerd. Het uitwerken van de gegevens is nog in volle gang. De minder ervaren vogelaars konden het zeer waarderen, dat de ervaren vogelaars hen ook het nodige bij hebben gebracht in dit jaar.

Het is nu nog niet duidelijk of en welk project deze groep in Huizen in 2009 zal doen. Als het uitwerken van de gegevens van 2008 klaar is, dan wordt overwogen om voor de inwoners van Huizen een publieksexcursie te organiseren.

De Vogel van het Jaar 2008 was de IJsvogel. De aandacht op de website en de mogelijkheid tot invoer waren belangrijk voor het verkrijgen van gegevens. Er zijn 300 waarnemingen van de IJsvogel ingevoerd, ook veel door niet-leden. In 2008 waren in het werkgebied waarschijnlijk meer dan 60 broedparen, waarvan 38 in door de werkgroep aangebrachte wanden. Er zijn verschillende artikelen over de IJsvogel gepubliceerd en 15 lezingen gegeven. Er is ook een dvd gemaakt (350 exemplaren verkocht, 100 weggegeven).

Volgens de weidevogelwerkgroep heeft de effectief geworden A.I.W. Eemland (Afstemming Instrumenten Weidevogelbescherming Eemland) een toenemend positief effect. De boeren sluiten contracten af met LBN (Landschapsbeheer Nederland) voor uitstel van maaien, laten staan van vluchtstroken e.d., wat zeer goed is voor de pullenbescherming. Dit vraagt veel extra tijd en aandacht van de beschermers. Het weidevogelbeschermingswerk verloopt steeds beter; dit geldt ook voor de ondersteuning door LEU (Landschap Erfgoed Utrecht). Aan boeren die vergoedingen ontvangen voor legselbescherming, wordt door de vergoeding betalende agrarische natuurverenigingen gevraagd om 10% te geven aan de weidevogelbeschermingsorganisatie. Dit is echter volledig vrijwillig! Er blijft een tekort aan goede beschermers; LEU heeft de cursussen voor Weidevogelbescherming in 2006 laten vervallen. In 2008 is de coördinator van de weidevogelbescherming Gert Bieshaar geëerd met de Natuur- en Milieuprijs van de provincie Utrecht. Daarna is de hele weidevogelgroep nog eens geëerd: op de avond van 19 september ontving de werkgroep uit handen van burgemeester Roland van Benthem "Het Eemnesser Koetje" en iedere vrijwilliger kreeg een oorkonde op naam. Dit als blijk van waardering voor het vele en goede werk van deze groep. Het was een gezellige en geslaagde avond voor de Weidevogelbeschermingsgroep Westelijk Eemgebied. De Werkgroep zwaluwen heeft haar langlopende monitoringprojecten van de Huiszwaluwen en Oeverzwaluwen ook in 2008

uitgevoerd. De resultaten zijn in De Korhaan gepubliceerd en doorgestuurd naar SOVON. Ook is de stand van de Boerenzwaluwen bijgehouden in de Eempolders. De belangstelling voor onderzoek naar het voorkomen Gierzwaluwen staat op een zeer laag pitje.

De Steenuilwerkgroep heeft, vanwege het uitblijven van successen elders, haar activiteiten voornamelijk beperkt tot de regio Eemnes. Er waren twee broedgevallen, vier jongen zijn geringd.

Mede op initiatief van Ronald Beskers is in 2008 de fundering gelegd voor een landelijke nestkastengroep met daarin ook professionele organisaties zoals het NIOO en SOVON. De officiële oprichting zal in maart 2009 plaatsvinden

De Werkgroep Eempoldertellingen heeft in 2008 de tellingen voortgezet op de gebruikelijke manier. Begin 2008 is het verslag van 30 jaar tellingen afgerond en gepubliceerd en in bijna alle edities van De Korhaan is een artikel gepubliceerd over één van de vogelsoorten die geteld zijn.

3. Subgroep Communicatie

De redactie van het verenigingsblad De Korhaan bestaat uit Hillie Hepp met ondersteuning van Josée van Beek, Dick Jonkers, Paul Keuning, Lenny Langerveld, Carla van Lingen, Joost van Ramshorst en Rien Rense. Frans van Lier is toegetreden als fotoredacteur. Dit team komt voor elk nummer bijeen. Het werven van bijdragen gebeurt nu door Lenny, waardoor de werkverdeling beter is gespreid. Verschillende leden verzorgen de vaste rubrieken. Het opmaken gebeurt met het standaardprogramma Word. De jaargang telde vijf nummers met in totaal 172 pagina's. Er was voldoende kopij.

De maandelijkse lezingenavonden zijn weer georganiseerd en geleid door Wim le Clercq. De avonden worden door circa 50 belangstellenden bezocht. Het programma is zowel gericht op de vogels in Nederland als in het buitenland.

Tijdens de maandelijkse ledencontactavonden is meer gelegenheid voor discussie en informatie-uitwisseling dan tijdens de lezingen. De avonden worden georganiseerd

door het bestuur in samenwerking met de Subgroep Avifauna. De belangstelling viel erg tegen.

De informatie- en boekenkraam tijdens de lezingenavonden is verzorgd door Bertus van den Brink. Hij was ook aanwezig met een promotiekraam bij verschillende externe evenementen. Verschillende andere leden ondersteunen deze promotie-activiteiten. Eind 2008 is Bertus hiermee gestopt. Hade Rijvers heeft het overgenomen.

De door Dirk Prop samen met Helmoet Vos vernieuwde website van de VWG heeft in 2008 goed gefunctioneerd. De nieuwe mogelijkheden worden steeds meer gebruikt. De waarnemingen van de vogel van het jaar "de IJsvogel" konden direct op een kaartje op de website worden ingevoerd. Het programma met alle VWG-activiteiten wordt bijgehouden door Poul Hulzink (programma@vwggooi.nl).

Het Goois Vogelnet heeft 350 deelnemers, die bijna dagelijks per e-mail interessante waarnemingen doorgeven. Enkele keren zijn excursies en andere activiteiten aangekondigd. De gebruikers van het Goois Vogelnet is gevraagd om hun mening over afstemming van de nieuwsbrief op de mogelijkheden voor een forum op de website van de VWG. De reacties waren terughoudend, maar worden nog geëvalueerd.

In 2008 is een digitale nieuwsbrief voor de leden van de VWG gestart: "Het Vliegenschluggertje". De nieuwsbrief verschijnt ongeregeld en is gericht op actueel verenigingsnieuws.

De externe communicatie wordt doorgaans verzorgd door de uitvoerders van de activiteiten. Hiervoor is een handreiking en een lijst met persadressen beschikbaar.

4. Subgroep Vogelcursus

De Subgroep Vogelcursus organiseert jaarlijks twee korte cursussen voor volwassenen en een doorlopende cursus voor de jeugd.

De subgroep was in 2008 is het bestuur vertegenwoordigd via waarnemers. Aan het eind van het jaar is Wil Makkinje voorgedragen als bestuurslid.

Dit was voor de volwassenencursus het eerste jaar dat volledig op de nieuwe locatie in de infoschuur van het Goois Natuur Reservaat gegeven werd. Tot nu toe zijn er alleen maar positieve reacties over deze locatie ontvangen, die een stuk ruimer is en betere voorzieningen heeft. Het enige minpuntje is de parkeerruimte, waardoor minder cursisten dan voorheen konden worden uitgenodigd. Een successtory verander je niet, dus is er aan de lesopzet en aanpak niets veranderd. De cursus wordt zowel in het voorjaar als in het najaar gegeven, waar het lesmateriaal op is aangepast. Zes dinsdagavonden van acht tot half elf, met een pauze om negen uur, hebben Roel Huizenga, Paul van der Poel, Guus van der Poel en Bertus van den Brink weer een leuke en interessante cursus gegeven aan de hand van dia- en beamerpresentaties en is vier ochtenden alles wat besproken is in de praktijk bekeken. De voorjaarscursus is altijd wat drukker bezocht dan de najaarscursus en zo ook dit jaar. Vierenvijftig mensen hebben met veel enthousiasme deze cursus gevolgd. Als compensatie voor het gebruik van de infoschuur het Goois Natuur Reservaat zijn drie schapen aangeboden voor de toen nieuw te vormen kudde.

De voorjaarscursus was ook de laatste cursus die door Atie en Frans van Klaveren georganiseerd werd; na ruim 25 jaar vonden ze het tijd om het wat rustiger aan te gaan doen. Gelukkig zijn ze niet helemaal verloren voor de cursus want voor de excursies mag er nog altijd een beroep op ze worden gedaan. Bovendien blijven Atie en Frans de jeugdcurriculum coördineren. Op 17 augustus is er met een heerlijke maaltijd en onder het genot van een drankje afscheid van hen genomen, waarbij ook de voorzitter aanwezig was. Hierbij werd ook 'afcheid' genomen van twee deelnemers aan de jeugdcurriculum: Derek Laoût en Bertus van den Brink.

De najaarscursus werd zoals gebruikelijk iets minder druk bezocht; de teller bleef op vierenveertig cursisten steken, maar het enthousiasme was er niet minder om. Een aantal cursisten was zo door het vogelvirus aangestoken dat ze meteen lid zijn geworden van onze Vogelwerkgroep. Na deze cursus is om dezelfde reden als in het voorjaar aan het Goois Natuur Reservaat een bedrag gegeven. Dit was bestemd voor educatiematerialen in de nieuwe schaapskooi.

Dit jaar is het cursusteam uitgebreid met een aantal personen: Wil Makkinje (techniek), Maartje van Doorn, Tonny Bakker en Loes van der Poel (gastvrouwen), Pieter van Doorn (lesmateriaal), Egbert Leijdekker (financiën) en Conny Leijdekker (administratie). Tijdens de excursies kon altijd gerekend worden op de vaste steun van Henk de Vendt en Splint Scheffer; wanneer het nodig was kon een beroep gedaan worden op leden van onze Vogelwerkgroep die al jaren helpen bij de excursies. Daardoor is de vogelherkenningscursus alweer een jaar goed en soepel verlopen.

Het afgelopen jaar mocht gratis gebruik gemaakt worden van de infoschuur, maar dat gaat volgend jaar veranderen. In overleg met het Goois Natuur Reservaat is een verantwoorde en voor beide partijen bevredigende vergoeding voor het komende cursusjaar tot stand gekomen.

Doordat er minder aanmeldingen waren is de jeugdcurriculum dit jaar met één groep van 25 kinderen gestart, in plaats van met twee leeftijdsgroepen. De groep is nu van 8 t/m 14 jaar.

Dit is ingewikkelder werken, want aan een kind van 8 jaar moet je de dingen eenvoudiger vertellen dan aan de oudere kinderen. Daar zijn goede afspraken over gemaakt.

Ook zijn al wat oudere jeugdcurriculumisten als hulpleiders in opleiding, er wordt dus toekomstgericht gewerkt! Waar is de jeugd zoal mee bezig: vogeltrek, watervogels, excursie Bosuilen, Guus van der Poel vertelde over de Huismussen, de wintergasten en zelf vogelvoer maken. En natuurlijk de excursies. Gelukkig wordt de cursus aan de rand van het bos gegeven en is er altijd na de theoretische gelegenheid om de vogels "in het echt" te ontdekken. Regelmatig worden andere plaatsen uitgezocht, die de mogelijkheid bieden op andere soorten dan in het bos, zoals de Huizerpier en het Naardermeer. In de komende maanden gaat de jeugd op zoek naar wintergasten, op excursie naar de Hollandse brug, de jeugd praat over eenden en zoekt ze op, een gastspreker vertelt over roofvogels, er wordt creatief geknipt en geplakt en toneel gespeeld. En dit alles wordt afgesloten met een feestelijke laatste vogeldag in en om 't Laer. In het komende jaar wordt in verband met de verbouwing van het bezoekerscentrum van Natuurmonumenten (NM) uitgeweken naar een

andere plek. Daarover wordt gesproken met NM en er is al een goede vervangende plaats op het oog. Met plezier gaan de cursusleiders verder met de jeugd.

5. Subgroep Natuurbescherming

Na het plotselinge terugtreden van Rob Kloosterman als coördinator van de Subgroep Natuurbescherming eind 2007 is voor hem geen opvolger gevonden. Er is nog wel enkele keren een overleg geweest tussen de natuurbeschermers, maar de activiteiten van de subgroep zijn sterk verminderd. Enkele activiteiten zijn meer individueel voortgezet.

	2008	2007	2006	2005	2004
ochtend wandel-, vaar- of fietsexcursies	12	10	8	9	8
dagexcursies	7	7	9	6	5
avondexcursies	0	1	1	1	1
openbare excursies	1	2	1	3	1
weekend excursies	2	2	2	2	2
totaal	22	22	21	21	17

Aloude succesnummers stonden op het programma, zoals de Eempolders, Hilversumse Bovenmeent en Naardermeer, Stulp, Rondje Zeeland en Rondje Noord-Holland. Terug in 2008, was de grote tocht naar en door het prachtige Bargerveen. Gemiddeld worden de excursies goed tot zeer goed bezocht. Het voorjaarsweekeinde ging naar het Lauwersmeer en was zeer vogelrijk en vooral op de zaterdag erg regenrijk. Aan het einde van het weekeinde was er toch een indrukwekkende vogellijst van 129 soorten. Ook was er een interessante lezing en excursie onder leiding van Hans Gartner, boswachter van Staatsbosbeheer (SBB). Het najaarsweekeinde voerde naar Vlieland. Mede ter ere van 100 jaar SBB werden de deelnemers speciaal welkom geheten door boswachter Corné Joziassse (voormalig actief lid van onze VWG). Een heerlijk weekeinde met tegen de verwachtingen in prima weer op vrijdag en

Het bestuur zoekt een oplossing door het werkterrein in te kaderen en te beperken tot wat in de praktijk haalbaar blijkt. Natuurbescherming wordt dan onderdeel van de Subgroep Avifauna.

6. Subgroep Excursies

Er is in 2008 weer een interessant programma van excursies volbracht met maar liefst 22 uitstapjes (zie tabel). De ochtend wandel- of fietsexcursies richtten zich zoals gebruikelijk hoofdzakelijk op het bezoeken van het voor ons werkgebied kenmerkend groot palet aan biotopen. De dagexcursies richtten zich juist wat meer op gebieden buiten ons werkgebied. Samen met de deskundigheid van de excursieleiders zorgt dit ervoor, dat de leden tijdens een plezierig samenzijn, veel soorten vogels in hun variatie aan biotopen kunnen waarnemen en bewonderen.

zaterdag. Zondag was regenachtig, zodat allen een boot eerder naar de wal namen. Al met al een geslaagd vogelweekeinde met veel gezelligheid en vogels (121 soorten). De groep excursieleiders heeft in het voorjaar tijdens een speciale vergadering stil gestaan bij de toekomst van de excursiecommissie. En vooral hoe we eventueel vernieuwingen in het excursieprogramma kunnen aanbrengen. Dit was zeer inspirerend en er zijn leuke ideeën uit voortgekomen. Deze zullen in de komende tijd stukje bij beetje uitprobeerde worden.

In augustus heeft Joke aangegeven, dat zij gaat stoppen met haar bestuurstaak en als coördinator van de Subgroep Excursies. Maar natuurlijk niet voordat ze een geschikte opvolger had gevonden. Poul Hulzink heeft zich bereid verklaard haar bestuurstaken als excursiecoördinator over te nemen. Joke zal tijdens de ALV aftreden en niet herkiesbaar

zijn, Als de ALV ermee instemt zal zij haar taken overdragen aan Poul. Hiermee komt een einde aan een lange periode van 27 jaar waarin Joke deze functie met hart en ziel heeft ingevuld.

Het programma voor 2008 zal ten tijde van de algemene ledenvergadering al weer geheel in de steigers staan. Zoals het er nu naar uitziet komt er een ouderwets vol en interessant programma; waaronder in april 2009 een kampeerweekende in De Hoge Venen (België).

Tot slot gaat de hartelijke dank en een groot applaus uit naar alle excursieleiders voor hun geweldige inzet.

7. Commissie Buitenland

Door de reizen naar het buitenland worden beginnende vogelaars op weg geholpen, wordt het enthousiasme voor het vogelen gestimuleerd, neemt de kennis over minder vaak voorkomende soorten sterk toe en worden de onderlinge contacten verbeterd. In het voorjaar van 2008 zijn 40 deelnemers per vliegtuig afgereisd naar het natuurgebied rond Hortobágy in Hongarije. Het verblijf was in Club Hotel Hortobágy, voorzien van vele extra's als zwembad en sauna. Na het gemeenschappelijke diner werd de foyer gebruikt om elkaar bij te praten over de ervaringen van de afgelopen dag en de plannen voor de volgende dag. Van de vele soorten die zijn gezien, mogen vooral vermeld worden de vele Roodpootvalken bij hun broedplaats, een groep van 150 tot 200 Kwakken rustend in bomen en struiken, maar ook opvliegend en als klap op de vuurpijl diverse Grote Trappen. Het was een reis om nooit te vergeten.

Nieuw in 2008 was dat ook aandacht besteed werd aan de VWG-leden van het eerste uur, nog steeds enthousiast voor het vogelen, maar niet meer met de intensiteit van vroeger. Het was een gezellige meerdaagse excursie, met verblijf in een gezellig familiehotel in Flaesheim aan de rand van het op slechts 200 km afstand van het Gooi gelegen Natuurgebied Hohe Mark. Bijzonder was de excursie naar het 60 hectare grote Naturpark Granat: honderden Damherten, Moeflons, Wilde Zwijnen, Hangbuikzwijntjes, Lynxen en nog

veel meer; de meeste vrij rondlopend in de uitgestrekte, maar wel omheinde natuur. En vele vogels genoten mee. Hele zwermen Witte Kwikstaarten, een Geelgors, Zanglijsters, Koperwieken en meer. Voor herhaling vatbaar.

8. Subgroep Algemene Zaken

Tot het einde van 2008 is de ledenadministratie weer door Francien Wilms verzorgd. Zij stuurt nieuw aangemelde leden een Korhaan en een welkomstmap met daarin een formulier, waarop men kan aankruisen naar welk onderdeel van de activiteiten binnen onze werkgroep de belangstelling uitgaat. Helaas komt dit formulier weinig in de postbus retour. Naast de uitdraaien van de adresetiketten voor de verzending van ons blad, verwerkt zij de ledenmutaties voor De Korhaan en de ledenlijst en regelde zij ook de contributie-inning. De VWG was dan ook reuze blij met haar jarenlange trouwe inzet, waarvoor dank! Toen zij aangaf dit aan een ander te willen overdragen heeft Trudy Kroon zich aangemeld, dus welkom.

Maakt u het haar gemakkelijk door snel te reageren als de acceptgiro voor de contributie 2009 in de bus valt en door bij betaling op een andere manier uw lidnummer te vermelden

Het aantal leden is in 2008 met 5% toegenomen tot 724.

Totaal aantal leden eind december	724
- gewone leden	590
- huisgenootleden	124
- ereleden	9
- jeugdleden	2

Ledenmutaties in 2008:	+ 35
Nieuwe leden	70
Afschrijvingen	35
- opgezegd	28
- overleden	5
- uitgeschreven	2

De verzending van de De Korhaan is weer door Bep Dwars verzorgd, evenals de postbus, werkzaamheden aan het archief, inboeken, uitleen van o.a. rapporten, en de samenstelling van de leesmappen met natuur- en vogel-tijdschriften.

Een literatuurlijst hiervan, wederom samengesteld door Paul Keuning kunt u vinden in De Korhaan. De uitleen van boeken, rapporten, tijdschriften enz. gaat vanuit de Broedplaats tijdens contact- of vergaderavonden of na een telefoontje naar Bep.

In Westerheem zijn zeven bijeenkomsten gehouden in de grote recreatiezaal en circa 25 vergaderingen in verenigingsruimte De Broedplaats

9. Financieel verslag

Ook het jaar 2008 is in financieel opzicht succesvol geweest. Het totale tekort was begroot op € 815,-. Het uiteindelijke resultaat is uitgekomen op € 3.603,91 positief, zodat er een positief begrotingsverschil is van € 4.418,91.

De oorzaak ligt met name in een hogere contributieopbrengst (meer leden), meer betalingen van meer dan de minimumcontributie en de hogere rente. En dat laatste wordt niet alleen veroorzaakt doordat de banken een wat hogere rente geven, maar ook doordat veel rekeningen van afzonderlijke werkgroepen zijn opgeheven en ondergebracht bij de penningmeester. Daardoor is minder korte-termijn-liquiditeit nodig en kan de rest (in Nederland) op rente worden weggezet. Bij de Subgroep Avifauna zijn minder kosten gemaakt voor het zwaluwenonderzoek. De werkgroep Goois Nestkasten Onderzoek heeft minder kosten gemaakt dan begroot, maar heeft als tegenvaller dat er nogal wat hout zoek is, in gewoon Nederlands: gestolen is. Daarom

is voor de nestkasten een extra voorziening getroffen in de vorm van een reservering voor 2009.

Voor de cursussen zijn diverse investeringen gedaan voor leermiddelen. Omdat hiervoor was gereserveerd, komen die kosten niet meer ten laste van de exploitatie.

De reservering van een legaat is mede met dank aan Natuurmonumenten gebruikt voor de Yves Vogel uitkijkpost in de Hilversumse Bovenmeent.

De kosten voor De Korhaan vielen mee, mede doordat enige advertentie-inkomsten konden worden gegenereerd en dit jaar geen omslagen hoefden te worden gedrukt.

De werkzaamheden van onze vereniging zijn er vele en daardoor stijgen ook de bestuurskosten. De oorzaak ligt voornamelijk in de pogingen om attenter om te gaan met die leden die het verdiend hebben

(dankbetuigingen, oorkondes, bloemen en zo) en zelfs meewerkende huisgenoten of familieleden die geen lid van onze vereniging zijn. Ook voor ledenwerving zijn extra kosten gemaakt in de vorm van o.a. flyers. Bovendien heeft het bestuur voor het eerst, voor zover de penningmeester bekend is, gezamenlijk genoten van een gezellig etentje.

De financiën van onze Vogelwerkgroep zien er prima uit: geen schulden, reserveringen waar nodig en een gezond eigen vermogen. Toch zal ook de toekomst eisen om voorzichtig te blijven zijn. Maar de financiële basis blijft dat onze leden de doelstellingen van onze Vogelwerkgroep onderschrijven: het bestuderen en beschermen van de in het wild levende vogels in het werkgebied. Het is maatschappelijk interessant werk en het geeft veel voldoening.

De inkomsten en uitgaven zijn als volgt verlopen:

2008 <i>Alles in €</i>	Uitgaven		Inkomsten		Totalen	
	Begroting	Gerealiseerd	Begroting	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Begr.verschil
Inkomsten					15.083,02	3.083,02
Contributie			9.750,00	11.590,00		
Giften			1.500,00	1.899,50		
Rente naar Fonds Weidev.Eemland				650,00		
Rente			750,00	2.243,52		
SG Excursies:					-141,89	158,11
Bijdragen voorjaarsexcursie			3.250,00	3.210,00		

2008	Uitgaven		Inkomsten		Totalen	
<i>Alles in €</i>	Begroting		Gerealiseerd		Gerealiseerd	Begr.verschil
Kosten voorjaarsexcursie	3.250,00		2.876,16			
Bijdragen najaarsexcursie		3.250,00		3.086,00		
Kosten najaarsexcursie	3.250,00		3.219,14			
Algemene kosten naar werkkapitaal	300,00		141,89			
			200,70			
Commissie buitenland					0,00	0,00
Bijdragen excursie Hongarije		4.500,00		21.200,00		
Kosten excursie Hongarije	4.500,00		20.187,47			
Bijdragen excursie Flaesheim				1.850,00		
Kosten excursie Flaesheim naar werkkapitaal C'ie Buitenland			2.212,84			
			649,69			
SG Avifauna:					-523,75	891,25
Weidevogelbescherming	750,00		696,95			
Legselbeloning naar werkkapitaal Weidevogelbesch.		750,00	1.943,28	2.640,23		
Roofvogelwerkgroep bijdrage	0,00					
Zwaluwonderzoek	285,00		62,00			
Nestkasten inkomsten	500,00			930,00		
Nestkasten uitgaven naar Reservering Nestkasten			621,18			
			500,00			
Roofvogels inkomsten				375,00		
Roofvogels uitgaven naar Werkkapitaal Roofvogels			1.070,29			
				695,29		
Tuinvogelonderzoek	230,00		241,80			
Ringvogelstation bijdrage	200,00		200,00			
Telgroep Waterleidingplas		1.200,00		1.200,00		
Telgroep Waterleidingplas kosten	1.200,00		929,51			
IJsvogelwerkgroep inkomsten				1.827,01		
IJsvogelwerkgroep uitgaven naar Reservering IJsvogelwerkgroep			441,72			
			1.385,29			
Algemene kosten	200,00		99,26			
SG Natuurbescherming						
Algemene kosten						
SG Cursussen:					0,00	0,00
Jeugdcurcus: inkomsten		1.175,00		1.200,00		
Kosten cursus	1.175,00		785,42			
Volwassenencursus: inkomsten		3.000,00		2.250,00		
Kosten cursus	3.000,00		1.640,84			
Naar Werkk.SG Cursus Jeugd			414,58			
Naar Werkk.SG Cursus Volw.			609,16			
Voor aanschaf leermiddelen is 2.006,19 onttrokken aan de reservering						
SG Communicatie:					-6.946,56	1.303,44
Ledenavonden	1.600,00		1.303,83			
De Korhaan	6.500,00		6.279,36			
Opbrengst advertenties				904,00		

2008 Alles in €	Uitgaven		Inkomsten		Totalen	
	Begroting		Gerealiseerd		Gerealiseerd	Begr.verschil
Promotiestand		250,00				
verschil begin-/eindvoorraad				352,10		
inkopen				2.285,46		
verkopen					2.977,97	
kosten promotieshop				112,10		
Naar werkkapitaal promotiestand				228,31		
Website	150,00			197,43		
Verkoop boeken, verenigingsuitg.					52,80	
Algemene kosten	250,00			122,74		
Huisvestingskosten						-1.293,03
Huur	1.200,00			1.200,00		
Huishoudelijke dienst	300,00			93,03		
Aanpassingen						
Bestuurskosten:						-2.573,88
Lidmaatschappen	250,00			294,50		
Ledenadministratie	200,00			445,93		
Bestuurskosten	750,00			1.600,30		
Diversen	150,00			233,15		
Reservering legaat ad 2.385,00 is volledig besteed						
Resultaat		815,00		3.603,91		-3.603,91
						-4.418,91
Totalen	30.190,00	30.190,00	60.131,32	60.131,32		0,00
						0,00

De balans over 2008 is:

BALANS in €	Per 01-01-2008	Resultaat '08	Per 31-12-2008
Liquide middelen	15.723,38		3.989,32
Spaarrekeningen	54.539,80		76.370,14
Voorraad Promoshop	1.385,50		1.033,40
Depot TNT Post	70,34		70,34
Depot Postbus	113,44		113,44
Te ontvangen/voortuitbetaald	5.000,19		354,45
Werkkapitaal SG Excursies	2.376,69	200,70	2.577,39
Werkkapitaal Cursus Volw.	2.788,84	609,16	3.398,00
Werkkapitaal Cursus Jeugd	548,78	414,58	963,36
Reservering leermiddelen	3.000,00	-2.006,19	993,81
Werkkapitaal cie buitenland	2.987,24	649,69	3.636,93
Werkkapitaal Promoshop	3.362,30	228,31	3.590,61
Werkkapitaal Roofvogelwerkgr.	814,30	-695,29	119,01
Reservering Nestkasten	0,00	500,00	500,00

Reservering Clubhuis	20.712,89		20.712,89
Werkkapitaal Weidevogelbescherming	2.777,44	1.943,28	4.720,72
Reservering IJsvogelwerkgroep	0,00	1.385,29	1.385,29
Reservering Red De Weidevogels Eemland	21.316,11	650,00	21.966,11
Eigen vermogen	13.763,06	3.603,91	17.366,97
Reservering legaat	2.385,00	-2.385,00	0,00
Totalen	76.832,65	76.832,65	81.931,09

Ontvangen literatuur

Samenstelling: Paul Keuning

Dit is een selectie uit de lijst van tijdschriften gericht op vogelnieuws, met name uit de regio.

Argus jrg. 33 (3) sept. '08 Blad van de Faunabescherming. Op de bres tegen het zinloos doden van vogels en dieren. R. Stockmann is in haar artikel 'Faunabeheereenheid in Noord-Holland' duidelijk op ramkoers door termen te bezigen als: *dieren doden met alle mogelijke begeerde bestrijdingsmiddelen, vangen, vergassen en doodschieten en beschermde soorten uitroeien*. Intussen fungeren de natuurorganisaties als vlag op de modderschuit van de overheid. Verder: een dvd met beelden van het vangen van Brandganzen door Duke Faunabeheer (Lelystad) in de provincie Utrecht. L. v.d. Bergh beschrijft in 'Gaskamers op Texel' hoe fascistische concentratiekamppraktijken ten uitvoer worden gebracht bij het vangen van Grauwe Ganzen op Texel.

Argus jrg 33 (4) dec. '08 P. de Jong geeft commentaar op de evaluatie van de Flora- en faunawet in de Tweede Kamer en vindt het 'Drie keer niks' Jagers krijgen vrij baan, zelf op beschermde soorten en in natuurgebieden. R. Stockman opnieuw over 'De massaslachting onder overzomerende ganzen'

Dier en Milieu jrg. 83 (5) okt. '08 Vakblad voor handhavers op het gebied van Dier en Milieu. De Werkgroep Roofvogels Nederland inventariseert o.a. de roofvogelvervolgning en toont aan dat die nergens op zo grote schaal plaats vindt als in Friesland. Het Regionaal Milieuteam politie Fryslân, bestaande uit één persoon is zwaar onderbemand. Toch loopt het aantal meldingen terug door interventie door middel van cameratoezicht, sporenonderzoek en/of buurtonderzoek. Verder veel aandacht voor 'Vogels en de wet', waarover elders in dit nummer meer.

Dier en Mileu jrg. 83 (6) Tussen Soest en Amersfoort werd een vogelvanger die Putters probeerde te vangen geverbaliseerd.

De Dompheorn jgr. 42 (4) dec. '08 Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden. Geen specifiek vogelnieuws.

Tussen **Duin & Dijk** jrg. 7 (4) '08 Natuur in Noord-Holland. L. Koopman 'Verdwenen eendenkooien.' Aan de hand van oude kaarten zijn in de kop van Noord-Holland zeker 30 plaatsen gelokaliseerd waar in het verleden een eendenkooi stond. F. Koning 'Herfsttrek van de Zwartkop langs de Hollandse kust'. Vreemd dat veel Zwartkoppen in de herfst vanuit België in noordelijke richting trekken om dan pas bij IJmuiden over te steken, waar de Noordzee 200km breed is. Deze 'verkeerde' richting kan verklaard worden uit de enorme bessenrijkdom in het duingebied.

Dutch Birding jrg. 30 (5) '08 Tijdschrift voor palearticische vogels. J. Jansen & W. Nap 'Herkenning van Witkopstaartmees' Deze ondersoort is door onbekendheid in het verleden ondergewaardeerd. M. Jonker, G. Ottens en P.v. Wetter 'Succesvolle broedgevallen van Ruigpootuilen in Drenthe in 2008' Twee paartjes broedden met succes in de boswachterij Schoonloo in Drenthe. In de cyclus '30jaar Dutch Birding' komen nu de jaren '99-'03 aan de orde. Gesteld wordt dat: *Dutch Birding een leidende positie in ornithologisch Europa verkreeg met grensverleggende artikelen over taxonomische ontwikkelingen en nog belangrijker, determinatieartikelen over recent gesplitste of mogelijk te splitsen taxa*. Bijzondere waarnemingen met een foto in Nederland: van een Citroenkwikstaart in de Ooijpolder. Op de Maasvlakte: Krekelzanger en Draaihals en op Terschelling de Grauwe Franjepoot. In Lelystad een Witwangstern.

Dutch Birding jrg. 30 (4) '08 In de serie 30 jaar Dutch Birding nu deel 6: 2004-08, waarin de inhoud sterk varieerde en de determinatieartikelen uit België opdroogde. Een interessant voorbeeld van een goed determinatieartikel was dat over de American Herring Gull uit 2004. Zeldzame soorten in Nederland in 2007: 79 soorten. Waarnemingen in ons werkgebied: Kleinst Waterhoen (Polder Achteraf en Naardermeer) en de Siberische Tjiftjaf (Huizen). Uit de waarnemingen van 2008 zijn de

fraaie foto's van de Sneeuwuil en de Vorkstaartmeeuw beide op Texel het vermelden waard.

Ficedula jrg. 37 (3) sept. '08 Twentse VWG. B. Hulsebos 'Oeverzwaluwen in afgraving de Oelemars bij Losser verdubbelen kolonie naar bijna 150 broedpaar' P. v.d. Akker 'Scholekstertelling 2008', half zoveel als 13 jaar geleden. L. Hassing e.a. 'Verslag vogelringstation Conings 2007: het gaat fantastisch goed met de Kerkuil!' B. Hulsebos 'Voorjaarstrek over telpost Oelemars 2008'.

Fitis jrg. 44 (3) aug. '08 VWG Zuid-Kennemerland M. Kuiper 'Weidevogels rond Spaarnewoude 1989-2008: ondanks vogelvriendelijk beheer flinke neergang van Grutto en Kievit.' D. Tanger 'Wat zijn we dit jaar (2008) van de Grutto te weten gekomen?' Over het wel en wee van de Grutto in één broedseizoen. Ook van D. Tanger een artikel over de IJslandse Grutto in Zuid-Kennemerland. J. Kuys bepleit 'Betere bescherming van Grutto's op minder percelen'.

De Gierzwaluw jrg 46 (3) dec. '08 VWG Amsterdam. P. Tak 'Huiszwaluwentelling'. Na een stijgende lijn tot 2005 fluctueren de aantallen nu flink. F. v.d. Lans 'Broedvogels Lange Bretten', Amsterdam-West, langs de spoorlijn richting Halfweg. Een gebied rijk aan zangvogels als Braamsluiper, Nachtegaal en Blauwborst. J. v. Blanken 'Voorjaarsfenologie 2008'.

De Grauwe Gans jrg. 24 (3) T. Kalkman 'Tuinwaarnemingen winter 2008-2009'. Oproep om mee te doen.

IJsselmeerberichten jrg. 36 (2) okt. '08 De IJsselmeervereniging bindt met protesten en met procedures de langdurige strijd aan tegen de verrommeling van de IJsselmeerkust, o.a. loopt er een beroepsschrift bij de Raad van State tegen het bestemmingsplan Almere Poort. 'Niet de woningbouwplannen worden door de VBIJ bestreden, maar het effect op het IJmeer van de hoogbouw en de recreatie langs de rand van het meer.'

De Kruisbek jrg. 51 (4) sept. '08 Vogelwacht Utrecht. In het kader van 'Een halve eeuw Vogelwacht Utrecht' een nummer met een terugblik. Inventarisaties van nu worden vergeleken met de jaren '60. De weidevogelbeschermingsgroepen hebben vasthoudend en goed werk verricht. Zeer fraai zijn de foto's in dit nummer: dubbelportretten waarbij de vogels spiegelend in beeld gebracht zijn. J. v.d. Berg & F. Franssen 'Een bijzondere ringsessie in Soest', gaat over hoe Harry de Rooij en Hanneke Sevink vijf kerkuiljongen van een ring voorzien. Er is veel politieke belangstelling: deze aaibare dotten worden plaatselijk politiek benut om een rondweg langs de

Praamgracht op de grens met het Eemland tegen te gaan.

Limosa jrg. 81 (2) '08 Tijdschrift van de Ned. Ornithologische Unie en SOVON H. en W. Castelijns 'Het overwinteren van Bruine Kiekendieven in Zeeland' 134 van de 180 waargenomen Bruine Kiekendieven hebben hun slaappleaats in het Verdronken land van Saeftinghe. Watervogels blijken een belangrijk aandeel in het voedselaanbod te leveren. A. Boele e.a. 'Populatietrends van terrestrische wintervogels in 1980-2006: hun habitat, het trekgedrag en verschillen tussen Hoog- en Laag Nederland werden bekeken. Sinds eind jaren tachtig is de trend in Laag-Nederland voor de meeste soorten positiever dan in Hoog-Nederland. N. v Brederode 'De Hondsbossche Zeewering een bedreigd bolwerk voor de Steenloper,' de strekdammen vormen een voedselrijke biotoop voor de Steenloper. H. v Gasteren 'Snelheidsrecords voor trekvogels?' Met behulp van radar werd eind februari '08 vastgesteld dat met windkracht 10 in de rug grote groepen vogels op trek snelheden behaalden van 200km per uur!

Limosa jrg. 81 (3) '08 G. de Kroon e.a. 'Vocale variatie bij de Waterral.' V. vd Spek e.a. 'Grote Gele Kwikstaart nieuwe broedvogel in Zuid-Holland'. K. v Dijk 'Invloed van vangmethode op de waargenomen seksratio bij broedende Kokmeeuwen op Griend'. J. Staal 'Kwartels met de Spaanse slag: over populatiedynamiek bij Kwartels'. R. Vlerk 'Een bijzondere collectie voegeleieren uit Zuid-Kennemerland' C. Trierweiler e.a. 'De jaarcyclus van de Grauwe Kiekendief: een leven gedreven door woelmuizen en sprinkhanen.'

Meerkoet jrg. 35 (4) nov. '08 Natuurvereniging Wierhaven. B. Winters 'Het veldje "achter" gemaal Leemans biedt prima zicht vanuit een beschutte situatie op een grote vogelrijkdom.' B. Winters 'Discussie over het Wieringerrandmeer en de Wierhaven'. B. Winters 'Leuke ringterugmeldingen'.

Natuur Nabij jrg. 36 (2) IVN Eemland mei '08 M. Antheunisse 'Een goed thuis'. Op initiatief van het IVN speelde de Vogelwerkgroep Soest voor Sinterklaas : de bewoners aan de Regentesselaan kregen nestkasten aangeboden. Ook de Uilenwerkgroep en de IJsvogelwerkgroep was actief bij het vinden van meer nestgelegenheden in de tuinen van Soest. De bedoeling is dat er zodoende een corridor ontstaat voor vogels tussen het Soesterveen en de Eempolder.

Van Nature jrg. 18 (10) okt. '08 Maandblad van Natuurmonumenten. Het beheer van het Naardermeer is door een inspecteur namens de Raad van Europa geëvalueerd. Er valt weinig op aan te merken, behalve dat in de toekomst de 'natte as' die moet gaan lopen van het Goimeer tot

aan de Biesbosch door de overheid daadkrachtig nagestreefd moet worden. De doelen van de Kaderrichtlijn Water die voor 2015 gerealiseerd moeten zijn zal veel consequenties hebben voor de Oostelijke Vechtplassen. **Van Nature** jrg. 18 (12) dec. '08 Texelse Sneeuwuil bijzonder populair. J. Roodhart 'In de Eempolders wordt de komst van weidevogels nu al voorbereid', dat doet met door de slootkanten te verlagen, terwijl een waterwielpompe zorgt voor een verhoogde waterstand. O. Overdijk, beheerder van het Waddengebied: 'Rust zorgt voor ongekende vogeldichtheid op Griend,' met name de Grote Stern profiteert hier van.

Landschap Noord-Holland jrg. 35 (2) mei '08 F. Buissink 'Goudplevieren kleuren de Noord-Hollandse herfst'. F. Buissink 'Vogels weten Twisk goed te vinden'.

SOVON nieuws jrg. 21 (3) sept. '08 A. v Dijk 'BMP indexen in 2007 overwegend gunstig'. E. v Winden 'Mooi weer voor Roodpootvalken'. L. vd Bremer 'Steenuil', het belang van bermen en houtwallen voor Steenuilen vaak onderschat. W. Teunissen 'Boerenlandvogels steeds verder in het nauw': weer terugloop van Grutto, Scholekster, Kievit, Watersnip, Tureluur en Veldleeuwerik. De Krakeend gaat meer dan 10% vooruit in 2007. B. Aarts 'MUS, stadsvogels in de peiling. R. Buiters 'Afrika vasthouden', portret van Holmer Vonk, vogelringer op de CES-locatie Ooijse Graaf. K. Koffijberg 'Ganzenrends: regionale verschillen'.

SOVON nieuws jrg. 21 (4) dec. '08 A. Boele 'Zeldzame broedvogels 2008': Rode Wouw en Ruigpootui stelen de show, Grauwe Gors vrijwel uitgestorven'. A. Boele 'Notenkrakerinvasie laat op zich wachten'. B. Aarts 'PTT telling winter laat normaal aantal Houtduiven zien'. K. Koffijberg 'Late aankomst Arctische zwanen en ganzen'. F. Hastings e.a. 'Trekgolven in herfst 2008', hordes Koperwieken op 16 oktober j.l. J. v Bruggen '2009 wordt het jaar van de Visdief'. Portret van M. v Eerden door R. Buiters; v. Eerden telt braakballen van Aalscholvers op eiland 'De Kreupel' voor de kust van Andijk. De Aalscholvers blijken voor het overgrote deel Pos te eten, een commercieel oninteressante vissoort. A v Dijk 'BMP E: inventarisatie van enkele soorten'. J. Postma 'Wat deden de Waddenbroedvogels in 2008?' Veel Rode Lijst-soorten nemen af in aantal, de Velduil en de Blauwe Kiekendief deden het in 2008 beter. R. Kleefstra 'Steltloperellingen', eerste resultaten.

De Steenloper jrg. 26 (herfst) '08 VWG Den Helder e.o. G. Smit 'Huiszwaluw telling 2008' maar liefst 45% meer dan vorig jaar. In de rubriek Waarnemingen een 1^e broedgeval van de IJsvogel in het gebied. F. v Vliet '400 Gierzwaluwen in 2008'.

De Takkeling jrg. 16 (3) Werkgroep Roofvogels Nederland. Afscheid van Jo Erkens en van Hans

Esselink, twee gedreven roofvogelaars. F de Roder & R. Bijlsma '3^e Broedgeval van de Zeearend in Nederland'. P. de Barse e.a. 'Zichtwaarnemingen van gezenderde Zweedse Bruine Kiekendief'. R. v Breemen 'Sperwers als slachtoffer van glazen bushokjes. Th. V Galen 'Wat te doen tegen een agressieve Buizerd?' In een beperkt gebied rond het nest \pm 70m voert het vrouwtje schijnbaar vallen uit in de paar weken voor het uitvliegen van de jongen op solitaire fietsers. De oplossing: borden plaatsen en daar niet alleen langs fietsen. M. Mollet 'Webcam bij broedende Buizerd,' in de Hoekse Waard werden veel mollen gevangen. G. Wassink 'Webcam bij Torenavalk', het aantal aangevoerde muizen liep op tot 27 in de 3e week. A. Pot e.a. 'In boswachterij Veenhuizen werden de Buizerds op diverse manieren vervolgd.'

Vanellus jrg. 61 (5) okt. '08 De Friese Vogelbeschermingswachten. Comm. Broedzorg: 'Oeverwaluwwand in Jistrum'. M. Terpsta 'Mei hert en siel de lannen fan Wommels troch', het reilen en zeilen in één van de Friese Vogelwachten. Die van Wommels heeft 450 leden plus 50 jeugdleden. J. de Jong 'Broedgebied van de Kleine Bonte Specht sterk uitgebreid'. J. de Jong 'Ruigpootuil broedt weer in Drenthe.

Vanellus jrg. 61 (6) dec. '08 H. Postma 'Vogels lokken in de tuin'. Dick Jonkers heeft samen met twee andere auteurs een boek geschreven over de aloude vangmethoden van vogels, eieren rapen en de valkerij. De medesamenstellers van het boek zijn J.T. Lumeij en J. Karelse. Titel van het boek: Beter één vogel in de hand . . . H. Minkes 'Nazorg voor de weidevogels'. J. Kamstra-Werkhoven: herinneringen aan 'Wilsterflappen', het met een net vangen van Goudplevieren. W. Breeuwsma 'De boer op, een uniek plas-dras gebied bij Wommels.

Vogelbalans 2008 SOVON Vogelonderzoek Ned. Thema Natuurgebieden. – Vogels van de Rode lijst nemen verder af. – Natura 2000: een Europees net van robuuste natuurgebieden. – Boerenland: kwetsbare soorten blijven in de min. – De stand van de vogels in 2008. Moeras en open water: voorzichtig herstel broedvogels. – Bos: verschillen tussen Oost- en West-Nederland. – Heide: concentratie van sterk bedreigde soorten. – Duin en kust: nieuwe beschermingsplannen.

Het Vogeljaar jrg. 56 (5) '08 Tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming. H. Castelijn 'De Groene Specht in Zeeuws-Vlaanderen. Tegen de trend in neemt de Groene Specht hier duidelijk toe. G. Wassink 'Webcamobservaties bij Oehoes in de Eiffel'.

Vrienden van 't Gooi jrg. ? (3) '08 Geen vogelnieuws, wel een beschrijving door H. Pfeiffer van De Laegieskamp, een soort Drielandpunt waar de natte Vechtstreek en het hoge zand van het Gooi elkaar

ontmoeten.

De hier besproken tijdschriften zijn er voor alle leden van onze vogelwerkgroep. Nieuwsgierig geworden naar een van de zeer beknopt samengevatte artikelen? Neem op een lezingavond even contact op met Bep Dwars-van Achterbergh.

Programma

Woensdag 11 februari 20.00 uur: **Contactavond**. Guus van der Poel over vogelgeluiden.
Plaats: De Broedplaats, Frederik van Eedenlaan 73, Hilversum. Recreatiezaal eerste verdieping.

Zondag 15 februari: Middag fietsexcursie door de Eempolders o.l.v. Piet Spoorenberg en Anco Driessen. Vertrek om 13.00 uur vanaf de theetuin van Eemnes. Thema: Ganzen.

Donderdag 26 februari, 20.00 uur. Laurens Steyn: Vogels van Bulgarije.
Laurens Steyn, in den lande bekend onder vogelaars als kundig en ook als maker van vele buitenlandse reizen, zal vanavond een en ander vertellen en laten zien van het land en vooral van de vogels van Bulgarije. Land van bergen, bossen, delta's en duinen. Een belangrijke schakel in de trekroute van de Noord-Europese vogels, vooral langs de Zwarte Zee-kust in het voor- en najaar. Een komen en gaan van mooie soorten zoals Oostelijke Keizerarend, Schreeuwarend, groepen van honderden Brandganzen, Bijeneters, Oostelijk Blonde Tapuit, Kleine Klapster. Een mooi lijstje, daarom een aanrader om bij aanwezig te zijn.

Zaterdag 28 februari: Pier van Huizen o.l.v. Han Westendorp en Guus van der Poel. Verzamelen om 9.00 uur bij het begin van de pier.

Donderdag 12 maart 20.00 uur Contactavond. Dick Jonkers schenkt aandacht aan zwaluwen. Waarom beschermen, tellen en ringen? Hoe kunnen we ze helpen. De mogelijkheden voor het oprichten van een Zwaluwkring in gemeenten binnen het onderzoekgebied van de Vogelwerkgroep worden aangestipt. Hierdoor kunnen leden met weinig tijd in hun eigen woonomgeving toch bijdragen aan zwaluwbescherming.
Plaats: De Broedplaats, Frederik van Eedenlaan 73, recreatiezaal eerste verdieping

Zondag 15 maart: Ochtend wandelexcursie bosgebied Lage Vuursche en de Stulp o.l.v. Piet Spoorenberg en Arnold Top. Vertrek om 7.00 uur vanaf het dagrecreatieterrein Drakenstein bij Lage Vuursche. Komend vanaf Hilversum vóór het dorp/Kasteel Drakenstein links af. Thema: Bos- en heidevogels.

Donderdag 26 maart 20.00 uur. **Algemene ledenvergadering** en **Vogelfoto's van Phil Kooken**
Na de ALV en de pauze zal VWG-lid Phil Kooken ons weer laten genieten van mooie beelden van zeldzame vogels die het afgelopen jaar hier te lande zijn gezien. Zoals Sperweruil, Dwerguil en Amerikaanse Goudplevier. Wie zich nog zijn vorige presentatie herinnert heeft de zekerheid dat het iets moois zal worden.

Zondag 29 maart: Ochtend wandelexcursie in het Spanderswoud o.l.v. Wouter Rohde en Antje van Slooten. Vertrek om 6.30 uur van de volgende parkeerplaats (**let op: wijziging**): neem de ingang van het landgoed Spanderswoud aan het Noordereinde in 's Graveland, tussen de Grote Klapbrug naar Ankeveen (Herenweg) en Huize Brugchelen. Na het hek doorrijden tot de boerderij rechts en parkeren voor het bord waarachter alleen wandelen en fietsen is toegestaan.
Thema: Herkenning van de bosvogelgeluiden.

Maandag 13 april: Auto dagexcursie rondje Flevopolders o.l.v. Wouter Rohde. Vertrek om 7.00 uur vanaf het treinstation Bussum-Zuid.

Donderdag 23 april, 20.00 uur. Ben Koks: De Grauwe Kiekendief

Ben Koks, vogelaar en fotograaf, die vooral actief is in het brede spectrum van predatoren (met vleugels) neemt ons vanavond mee in de wereld van de Grauwe Kiekendief. Een Rode-lijst-soort die gelukkig nog een stevig bolwerk heeft behouden in het N.O. van Groningen, het Oldambt. Wat maakt dit gebied zo geschikt als habitat? Te denken valt aan geringe concurrentie van soortgenoten, geschikte broedplaatsen, weinig verstoring en voldoende voedselaanbod. Als trekvogel gaat hij naar Afrika. Ook van zijn verblijf daar laat Ben ons beelden zien. Kortom: noteren in de agenda.

Vrijdag 24 april: (let op: veranderde datum) Avondwandeling naar de Aardjesberg e.o. o.l.v. Wouter Rohde en Arnold Top. Vertrek om 18.30 uur vanaf de infoschuur van het GNR. Thema: Op zoek naar de Beflijster.

Zondag 3 mei: Ochtend excursie naar Crailo/ Bikbergen, o.l.v. Ronald Beskers en Hugo Weenen.

Vertrek 9.00 uur vanaf parkeerplaats Museumlaan vóór de ingang van de Mytylschool De Trappenberg aan de Crailoseweg te Huizen.

Tijdens de wandeling zal Ronald ons laten zien wat er zoal broedt in de nestkasten die daar hangen. Misschien is de Bonte Vliegenvanger al aan het broeden. Ook zullen we de andere nestkastbewoners bekijken en van de bosvogels genieten.

15, 16 en 17 mei: Kampeer-wandelweekeinde in Hoge Venen (België/Ardennen)

Dit wordt een zelfverzorgingsweekend. We kamperen in een tent, kampeerwagen en/of caravan. Op camping Anderegg, Bruyères 4, B-4950 Waimes. De camping ligt in Bruyères, een klein dorpje tussen Malmédy, Robertville en Waimes. Wil je mee naar dit fantastische gebied, dan reserveer je bij voorkeur je plaats via internet WWW.campinganderegg.be, zie reserveringen!

Degene die geen internetmogelijkheden hebben kunnen contact opnemen met Joke van Velsen. Daarnaast moet je je nog aanmelden bij Joke, via de mail (excursies@vwggooi.nl) of schriftelijk! En maak € 10,- over op postrekening 2529179 t.n.v. Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken te Hilversum (reserveringskosten en organisatiekosten), o.v.v. 'weekend Hoge Venen 2009'.

Het weekend begint op vrijdagochtend. **De excursies beginnen op vrijdag om 12.00 uur.** Goede wandelschoenen worden aanbevolen.

Mocht je niet willen kamperen dan zijn er in de buurt genoeg overnachtingsmogelijkheden. Op de camping is niets te huur. Op de site www.eastbelgium.com of op <http://ardennes-etape.nl/index.php> of <http://www.ardennes-etape.nl/index.php> vind je veel mogelijkheden.

Het zijn sites die je kunt aanklikken voor een huisje, als je niet kunt of wilt kamperen. Let wel op dat het in de buurt van de camping is.

Zaterdag 30 mei: Vroege moeras- en zangvoegelexcursie Bergse pad en Dammerkade (Ankeveense Plassen) o.l.v. Rob van Maanen. Vertrek om 5.00 uur vanaf de parkeerplaats bij de R.K. kerk in Ankeveen.

Zondag 14 juni: Ochtend wandelexcursie Laarzenpad, Naardermeer en Bovenmeent o.l.v. Izaak Hilhorst. Vertrek om 6.00 uur vanaf de Verlengde Fortlaan in Naarden.

Zaterdag 27 juni Auto dagexcursie Bargerveen o.l.v. Dick Jonkers. Vertrek om 6.00 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw). Dit wordt een dag om te genieten van wat dit hoogveengebied te bieden heeft. We wandelen tussen de plassen door en speuren daar naar Geoorde Futen en op libellen jagende Boomvalken. In de bosrijke delen en de struwelen wordt gezocht naar Wielewaal, Grauwe Klauwier en Geelgors. Natuurlijk zijn er nog veel meer vogelsoorten, waaronder die van de droge en de natte heide en moeras, zoals Roodborsttapuit, Watersnip en Bruine Kiekendief.

Brood en drinken moeten worden meegenomen, met erg warm weer extra drinken meenemen. Horecavoorzieningen zijn er niet in dit uitgestrekte gebied.

Zaterdag 11 juli: Avond wandelexcursie door de Westbroekse Zodden met Arnold Top en anderen. Vertrek om 18.00 vanaf parkeerterrein bij het station van Hollandsche Rading. Hier vandaan vertrekken we naar de Westbroekse kant van het Bert Bospad waar zangers, moerasvogels en (Purper)reigers te zien en horen zijn. Bij mooi weer kan het verstandig zijn iets tegen muggen mee te nemen.

Zaterdag 25 juli: Auto dagexcursie, naar Noordoost Groningen: de Dollard en Breebaartpolder, o.l.v. Erik Hans van Stigt Thans en Hugo Weenen en iemand van de Werkgroep Grauwe Kiekendieven. Vertrek om 5.30 uur vanuit Bussum Zuid, om 6.00 uur vanaf de carpoolplaats aan de A27 afslag Huizen en Blaricum.

Noordoost Groningen is hét bolwerk van de Grauwe Kiekendief in Nederland. En de Breebaartpolder (ligt aan de Dollard) is een bijzonder interessant gebied voor allerlei steltlopers.

Het wordt een lange dagexcursie, neem voldoende eten en drinken mee, zeker als het warm weer is!

Voor degenen die na deze lange dagtocht in NO Groningen willen overnachten, wordt de minicamping van de familie van Rijn nabij Finsterwolde/Kostverloren aanbevolen, (0597-521378). (Dit valt niet onder de verantwoordelijkheid van de VWG!)

Degenen die in NO Groningen willen afspreken kunnen tussen 18 en 23 juli telefonisch contact op met Hugo (035-5241123), of met Erik Hans (038-4543991).

Zondag 23 augustus: Auto dagexcursie Rondje Noord Holland o.l.v. Wim le Clercq. Vertrek vanaf Bussum Zuid om 6.00 uur. Eten en drinken meenemen.

Zaterdag 5 september: Auto dagexcursie Rondje Lauwersmeer o.l.v. Wouter Rohde en Piet Spoorenberg. Vertrek 6.30 uur vanaf Bussum Zuid.

Zaterdag 19 september: Verrassings-ochtendexcursie met als thema vogeltrek o.l.v. Wouter Rohde en Hugo Weenen. Vertrek om 8.00 uur vanaf het station Bussum-Zuid.

Zondag 18 oktober: Ochtend wandelexcursie over het PEN eiland bij Muiden o.l.v. Antje van Slooten, Hugo Weenen. Vertrek om 10.00 uur vanaf het parkeerterrein van de Maxis.

Zaterdag 31 oktober: Auto en wandelen, dagexcursie Harderbroek o.l.v. Piet Spoorenberg, Poul Hulzink en Anco Driessen. Vertrek om 8.30 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw) en om 9.00 uur vanaf de 'carpool' bij de afslag Baarn-Noord / Eembrugge (afslag 11 aan A1).

Zondag 15 november: Auto dagexcursie naar Friesland o.l.v. Jan Bos. We gaan op zoek naar diverse soorten ganzen, in de Zuidwesthoek van de provincie en midden Friesland. (Kleine Rietgans!). Vertrek om 7.30 uur vanaf het station Bussum-Zuid.

Jan Bos heeft, gelet op zijn leeftijd, (79 jaar jong) aangegeven, dat dit echt de laatste excursie zal zijn die hij voor de VWG zal leiden!

Zie voor het laatste nieuws de website en/of het Vliegensvluggertje.

Voorwaarden - de kleine lettertjes:

Excursies binnen ons werkgebied vertrekken altijd vanaf de plaats waar de excursie wordt gehouden. Bij excursies buiten ons werkgebied wordt steeds vertrokken vanaf NS-station Bussum-Zuid. Leden die niet over een auto beschikken kunnen vanaf dit verzamelpunt meerijden. Mocht u willen deelnemen aan een excursie binnen ons werkgebied, maar heeft u problemen met het bereiken van de plaats van samenkomst omdat u bijvoorbeeld niet over eigen vervoer beschikt, schrijf dan een briefje aan Joke van Velsen (adres achter in De Korhaan). We proberen dan een passende oplossing voor u te vinden. Deelnemers aan de excursies wordt dringend verzocht om bij alle excursies voor de aangegeven tijd aanwezig te zijn, zodat op tijd vertrokken kan worden.

De bij iedere excursie vermelde deelnamebedragen dienen te allen tijde volledig te worden betaald, dit ongeacht de vraag of volledig aan het programma wordt deelgenomen. Ook indien men van bij de prijs inbegrepen zaken geen gebruik maakt, is het volledige bedrag verschuldigd. Bij afmelding tot een week van tevoren bij weekends en excursies waarvoor betaald moet worden, worden naast de reeds gemaakte kosten tevens administratiekosten

in rekening gebracht. Als u zich later afmeldt wordt maximaal 50% terugbetaald, dit afhankelijk van de reeds gemaakte kosten en de in rekening te brengen administratiekosten.

Voor de goede orde wijzen wij erop dat de in het programma aangekondigde excursies, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, in principe uitsluitend bedoeld zijn voor leden en huisgenootleden van de vogelwerkgroep. U wordt dringend verzocht naar deze excursies géén kleine kinderen en géén honden mee te nemen. Dit geldt uiteraard ook voor de weekenden.